

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Δεύτερος

Συνδρομή ἰτησία: Ἐν Ἑλλάδι: φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδ. φρ. 20 — Αἱ συνδρομαὶ ἀρχ. ἀπὸ 1 ἰαν. ἑκάστ. ἔτους· καὶ εἶναι ἰτησία:—Τιμὴ προηγ. φύλλον λ. 30 — Γραφ. τῆς Διευθύνσεως: Ὁδ. Σταδίου, 6.

22 Αὐγούστου 1876

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΑΥΡΙΚΙΟΝ ΒΑΘΚ

Συνέχεια· ἰδίαι σελ. 513.

Τὸ νόμισμα.

Τὰ παιδία δὲν ἐλησμονήσαν τὴν συνέντευξιν, καθόσον δὲν εἶχον καὶ ἐννοήσαι καλῶς πῶς δύνανται τις νὰ ἀγοράζῃ ὅ,τι θέλει μετὰ χρήματα.

Ὁ διδάσκαλος, βλέπων αὐτὰ ἐρχόμενα, ἔλαβε δύο κουβάρια κλωστήν καὶ τοῖς εἶπε: Πῶς νὰ κάμωμεν διὰ νὰ εὗρωμεν ποῖον τῶν κουβαρίων τούτων εἶναι μακρότερον;

Τὰ παιδία.—Πρέπει νὰ τὰ μετρήσωμεν.

—Μὲ τί πρέπει νὰ τὰ μετρήσωμεν;

Ὁ λοιπ.—Μὲ τὸν πῆχυν.

Ἐμέτρησαν καὶ εὗρον ὅτι τὸ μὲν ἓνα κουβάριον ἐμπεριείχεν ἑνδεκα μέτρα κλωστής, τὸ δὲ δέκα μόνον.

Ὁ διδάσκαλος ἐπαναλαμβάνει: Ἰδοὺ δύο κάδοι· ὁ μὲν εἶναι πλατύτερος, ὁ δὲ ὑψηλότερος· τίς δύναται νὰ μὲ εἰπῇ τίς τῶν κάδων περιέχει περισσότερον ὕδωρ;

Ἐπειδὴ αἱ γνώμαι ἦσαν διάφοροι, ἐδέησε νὰ καταφύγωσιν εἰς τὸ μέτρημα· ἔλαβον μίαν ὀκτὼν καὶ εἶδον ὅτι ὁ μὲν ἠδύνατο νὰ χωρέσῃ δέκα τρεῖς, ὁ δὲ δεκατέσσαρας ὀκάδας.

—Εἰξεύρετε τώρα διατί ἀγοράζει τις μετὰ νομίσματα; ἠρώτησεν ὁ διδάσκαλος.

Τὰ παιδία ἐκυττάζοντο, διότι δὲν εἶχον ἀκόμη ἐννοήσαι.

Ὁ διδάσκαλος λέγει: Νὰ σᾶς βοηθήσω. Ἰδοὺ ἓνα τραπέζιον καὶ ἓνα φῶρεμα· ποῖον ἐξ αὐτῶν ἀξίζει περισσότερον; Τὸ φῶρεμα κάμνει 50 δρ., καὶ τὸ τραπέζιον 40 δρ.

Ποῖον ἀξίζει περισσότερον;

Τὰ παιδία.—Τὸ φῶρεμα.

Ὁ διδάσκαλος.—Καὶ κατὰ πόσον;

Τὰ παιδία.—Κατὰ 10 δραχμὰς.

Ὁ διδάσκαλος.—Βλέπετε ὅτι μετεχειρίσθη τὴν δραχμὴν, δηλ. τὸ νόμισμα, διὰ νὰ μετρήσω ἢ νὰ καταδείξω τὴν ἀξίαν τῶν πραγμάτων τούτων.

Ὁ Ἰωάννης ἐσχολίασεν ὅ,τι ἤκουσε κατὰ τὸν τρόπον του: «Μία σβοῦρα ἔχει 10 λεπτὰ, καὶ μετὰ δέκα λεπτὰ ἀγοράζομεν 12 βώλους· ὥστε τὸ πρῶτον ἔδωκα 8 βώλους περισσότερον εἰς τὸν Παῦλον, ἀφοῦ τῷ ἔδωκα 20. Ἐὰν τὸ εἴξωρον!»

ΤΟΜΟΣ Β'—1876.

Ὁ Παῦλος ἐφαίνετο λυπημένος, διότι ἐφοβεῖτο μὴν ὑποχρεωθῇ νὰ ἀποδώσῃ τοὺς 8 βώλους.

Ὁ διδάσκαλος τὸν ἀπήλλαξε τοῦ φόβου τούτου. Ἀνταλλαγή ἐλευθέρως συνομολογουμένη καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη εἶναι ὀριστική καὶ ἔγκυρος, λέγει, καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ τὴν ἀκυρώσῃ.

Ἡ νομιμότης ἤρκει εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ Παύλου, ἀλλὰ αὐτὴ μόνη πάντοτε δὲν ἀρκεῖ. Πρέπει νὰ ᾔναι τις ἐν τάξει ὅχι μόνον μετὰ τὸν νόμον, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν δικαιοσύνην.

Ἄλλως, ὡς θὰ ἴδωμεν ἄλλοτε, ἡ ἀξία ἀντικειμένου τινὸς μεταβάλλεται συχνά, καὶ ἡ τιμὴ δὲν δεικνύει τὴν ἀξίαν τοῦ πράγματος εἰς πάντα χρόνον, ἀλλὰ τί ἤξιζε τὴν στιγμὴν τῆς ἀγορᾶς ἢ τῆς ἀνταλλαγῆς.

—Πλὴν διατί λαμβάνουν χαλκοῦν, ἀργυροῦν ἢ χρυσοῦν νόμισμα διὰ νὰ μετρήσουν τὴν ἀξίαν; ἠρώτησεν ὁ Παῦλος.

—Ἡ ἐξήγησις εἶναι εὐκολος, ἀπήντησεν ὁ διδάσκαλος. Ἄλλοτε ἔλεγον: Τὸ δεῖνα πρᾶγμα ἀξίζει 3 πρόβατα, 4 πρόβατα, ἢ 2 βόας, 3 βόας. Τὸ νόμισμα τοῦτο ἦτον ἡκιστα εὐχρηστον. Πρῶτον, ὅχι μόνον δὲν ἐτίθετο ἐντὸς τοῦ θυλακίου καὶ ἦτον δυσμετακίνηστον, ἀλλ' ἔπρεπε καὶ νὰ τρέφῃ τις τὸ νόμισμα τοῦτο· ἠδύνατο δὲ νὰ φθαρῇ, καὶ τέλος ἦτον ἀδιαίρετον. Ἐὰν κόψῃς τὸ πρόβατον εἰς 2, εἰς 4 ἢ 8 τεμάχια, δὲν διατηρεῖται οὔτε δι' ἓνα μῆνα.

Σήμερον ἀκόμη ὑπάρχουσι μέρη εἰς τὰ ὁποῖα μεταχειρίζονται ὁστρονόν τι λεγόμενον κῶρις ἀντὶ νομίσματος. Ἐπειδὴ δὲ ὑπάρχουσι πολλὰ, χρειάζεται ἓνας γεμάτος σάκος διὰ νὰ ἀγοράζῃ τις ἓνα βοῦν, ὑπερ ὅχι εὐχρηστον, ἐνῶ τὰ μέταλλα δὲν εὐρίσκονται ἐν μεγάλῃ ποσότητι, καὶ ἀποκτῶνται διὰ μακρὰς καὶ ἐπιπόνου ἐργασίας, διατηροῦνται ἐπὶ μακροτάτους χρόνους, καὶ διαίρουνται εἰς μικρότατα τεμάχια ἀξίας ἀναλόγου τοῦ βάρους των.

Ἐννοεῖτε τώρα; ἠρώτησεν ὁ διδάσκαλος;

—Κάλλιστα, ἀπήντησεν ὁ Ἰωάννης. Μετρεῖται ἡ σημερινὴ ἀξία πραγμάτων τινος;

—Εἰπέ κάλλιον, λέγει ὁ διδάσκαλος, ὅτι γίνεταί γε γνωστὴ ἡ ἐν ἐνεργείᾳ ἀξία, ἀφοῦ ἡ ἀξία ὑπόκειται εἰς μεταβολήν. Ἄλλ' ἂς μὴν ἐπιμείνωμεν εἰς τὴν λέξιν.

—Ἐπειτα, φυλάττει τις τὸ νόμισμα μέχρις ὅτου λάβῃ ἀνάγκην νὰ ἀγοράσῃ τι.

—Ὁλος ὁ κόσμος τὸ λαμβάνει, ἐπαναλαμβάνει ὁ διδάσκαλος, διότι εἶναι ἐν τῶν μέσων τῶν διευκολυνόντων τὴν συναλλαγὴν· τὰ ἄλλα προϊόντα δὲν θὰ παρῆχον τὴν αὐτὴν ὑπηρεσίαν, καὶ διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι δὲν φέρουν ἐντετυπωμένην σφραγίδά τινα, δεικνύουσιν ἀκριβῶς τὴν ἀξίαν.

"Ἐπειτα συνέχισα.

A. ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗΣ.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΚΗΡΙΟΥ

Συνέχεια· ἰδίε σελ. 511.

ΣΥΝΔΙΑΛΕΞΙΣ ΤΡΙΤΗ

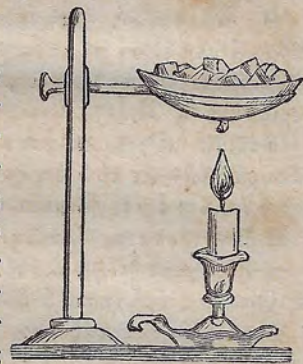
Προϊόντα τῆς καύσεως. Ὑδωρ ἐκ τῆς καύσεως προερχόμενον. Φύσις τοῦ ὕδατος. Τὸ ὕδωρ δὲν εἶναι σῶμα ἀπλοῦν. Ὑδρογόνον.

Ἐνθυμεῖσθε βεβαίως ὅτι μετὰ τὴν τελευταίαν συνδιάλεξιν ἐχωρίσθημεν ὅτε ἤρχισα νὰ σᾶς λέγω περὶ τῶν προϊόντων τῆς καύσεως τοῦ κηρίου· καὶ εἶδομεν ὅτι μετ' ὀλίγης ἐπιτηδεύτητος ἡμποροῦμεν ν' ἀναγκάσωμεν ἐν κηρίον νὰ μᾶς δώσῃ διαφόρους ὕλας. Εἶδομεν ὅτι ὑπάρχει καὶ μία ὕλη ἣν δὲν ἡμποροῦμεν νὰ λάβωμεν ὁσάκις τὸ κηρίον καίει καλῶς. Εἶναι δὲ ἡ ὕλη αὕτη ὁ καπνὸς ἢ ὁ ἀνθράξ. Προσέτι ἐμάθομεν ὅτι ὑπάρχει καὶ ἄλλη οὐσία, ἥτις ὑφούται ὑπεράνω τῆς φλογός, δὲν διακρίνεται τόσον καλῶς, καθὼς ὁ καπνός, καὶ ὑπὸ μορφὴν διάφορον, ἀποτελεῖ μέρος τοῦ γενικοῦ ρεύματος, τὸ ὁποῖον, ὑφούμενον πέριξ τοῦ κηρίου, γίνεται ἀόρατον καὶ χάνεται. Ἀλλὰ δὲν ἀνεγνωρίσαμεν τούτων μόνον τῶν προϊόντων τὴν παρουσίαν. Ἐνθυμεῖσθε ὅτι εἰς τὸ ἀναβαίνον ρεῦμα, τὸ πηγάζον ἐκ τοῦ κηρίου, εὗρομεν καὶ μέρος δυνάμενον νὰ πυκνωθῇ εἰς τὸ κοχλιάριον, εἰς τὸ πινάκιον, καὶ εἰς πᾶν ἄλλο ψυχρὸν ἀντικείμενον, καὶ ἄλλο μέρος μὴ πυκνούμενον.

Ἄς ἰδῶμεν πρῶτον τὸ δυνάμενον νὰ πυκνωθῇ. Θὰ τὸ ἐξετάσωμεν, καὶ μετ' ἐκπλήξεως θὰ ἰδῶμεν ὅτι τὸ μέρος τοῦτο εἶναι οὐδὲν ἄλλο παρὰ νερόν. Εἰς τὸ τέλος τῆς παρελθούσης συνδιάλεξως σᾶς ὠμίλησα περὶ τούτου ἐν παρόδῳ, καὶ σᾶς εἶπα ὅτι καὶ τὸ νερόν εἶναι ἐν ἀπὸ τὰ προϊόντα τοῦ κηρίου ὅσα συμποικνοῦνται. Σήμερον θέλω νὰ προσέξωμεν περισσότερον εἰς τοῦτο, καὶ νὰ ἐξετάσωμεν τὸ νερόν καὶ ὡς πρὸς τὴν γενικὴν αὐτοῦ ὑπαρξιν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἰδιαιτέρως ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τῆς σπουδῆς ἡμῶν.

Ἐλαβὼν τὰ μέτρα μου ὅπως κατορθώσω διὰ πειράματος νὰ συμπικνώσω τὸ ὕδωρ τὸ περιεχόμενον ἐντὸς τῶν προϊόντων τοῦ κηρίου, καὶ τότε θὰ σᾶς δείξω τὸ ὕδωρ τοῦτο. Ἐκ τῶν καλητέρων τρόπων διὰ νὰ καταστήσω τὴν ὑπαρξιν τοῦ ὕδατος ἐπαίσθητην εἰς τόσους ἀκροατάς ἐνταύτῳ θὰ εἶναι νὰ σᾶς ἐξηγήσω ὁρατὴν τινα δρᾶσιν τοῦ ὕδατος, καὶ ἔπειτα νὰ ἐφαρμόσωμεν τὸ πείραμα εἰς τὴν σταγόναν ἥτις θὰ σχηματισθῇ ὑπὸ τοῦτο τὸ ἀγγεῖον. Ἐχω

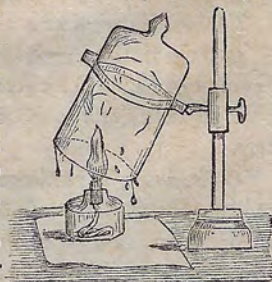
ἐδῶ χημικὴν τινα οὐσίαν, ἀνακαλυφθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ὑμφρυ Δάβου, καὶ ἐνεργοῦσαν δραστηριώτατα ἐπὶ τοῦ ὕδατος. Θὰ τὴν μεταχειρισθῶ λοιπὸν διὰ νὰ μᾶς δείξῃ τὴν παρουσίαν τοῦ ὕδατος. Ἡ οὐσία αὕτη καλεῖται ποτάσσιον, διότι ἐξάγεται ἐκ τῆς ποτάσσης, τοῦ ἀλκαλικοῦ ἁλατος. Λαμβάνω λοιπὸν ὀλίγην ποσότητα ἐξ αὐτῆς, καὶ τὴν ῥίπτω εἰς αὐτὴν τὴν λεκάνην. Βλέπετε· ἀμέσως ἀνάπτει, διότι ἡ λεκάνη περιέχει ὕδωρ. Βλέπετε ὅτι ἐπιπλέει καὶ παράγει κυανὴν ἢ γαλανὴν φλόγα. Τὸ ποτάσσιον λοιπὸν καίει εἰς τὸ νερόν. Τώρα ἂς ἀφαιρέσω τὸ κηρίον τὸ καίον ὑποκάτω τοῦ ἀγγείου τούτου. Τὸ ἀγγεῖον περιέχει πάγον καὶ ἄλας, διὰ νὰ πυκνώνῃ διὰ τοῦ ψύχους τοὺς ὑδατῶδεις ἀτμοὺς οἱ ὁποῖοι παράγονται ἀπὸ τὸ κηρίον, καὶ κολλῶνται εἰς τὸ ἀγγεῖον. Θὰ ἰδῇτε μίαν σταγόναν νεροῦ, προῖον συμπεπικνωμένου τῆς καύσεως, νὰ κρέμεται ὑπὸ τὴν κάτω ἐπιφάνειαν τοῦ ἀγγείου. Θὰ ἰδῇτε ὅτι καὶ εἰς τὴν σταγόναν ταύτην τὸ ποτάσσιον ἀνάπτει καθὼς καὶ ἐντὸς τοῦ νεροῦ τῆς λεκάνης. Ἰδοὺ, καίει ἀπαραλλάκτως ὡς ἐκεῖ. Λαμβάνω ἄλλην σταγόναν εἰς τὴν πλάκα ταύτην τοῦ υαλίου. Ἀμα πλησιάσω τὸ ποτάσσιον θὰ γνωρίσητε ὅτι εἶναι νερόν ἢ σταγὼν· εἶναι δὲ τὸ νερόν τοῦτο προῖον τοῦ κηρίου. Ὅμοιως ἂν θέσω τὸν λύχνον τοῦ οἰνοπνεύματος ὑπὸ τὸ ἀγγεῖον τοῦτο, θὰ ἰδῇτε πάχυνον νὰ κολλήσῃ εἰς αὐτὸ καὶ νὰ τὸ ὑγράνῃ, καὶ ἡ πάχυν αὕτη εἶναι ἐπίσης τὸ προῖον τῆς καύσεως. Πιστεύω ὅτι ὅταν ἰδῇτε νὰ πίπτωσιν ἀπὸ τοῦ ἀγγείου σταγόνες εἰς τὸ φύλλον τοῦτο τοῦ χαρτίου τὸ ὁποῖον ἀπλόνω ὑπ' αὐτὸ, θὰ σᾶς ἀποδείξουν ὅτι ἡ καύσις

Σχ. 21.

παράγει ἱκανὴν ποσότητα ὕδατος. Ἄς προσμείνωμεν. Θὰ ἰδῇτε ἀμέσως ἂν παρήχθῃ πολὺ νερόν. Τώρα, ἂν λάβω σωλῆνα φωταερίου, καὶ ὑπὲρ αὐτὸν θέσω δοχεῖον περιέχον μίγμα τι ψυκτικόν, δηλαδὴ παράγον ψύχους, θὰ παραγάγῃ ὑπὸ τὸ δοχεῖον νερόν, διότι καὶ τοῦ φωταερίου ἡ καύσις ἐπίσης παράγει νερόν.

Ἰδοὺ τώρα φιάλη περιέχουσα ποσότητά τινα ὕδατος, ὕδατος καθαρωτάτου, ἀπεσαγμένου, παραχθέντος ἐκ καύσεως φωταερίου. Κατ' οὐδὲν αὐτὸ διαφέρει τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ, τῆς θαλάσσης, τῆς βρύσεως, ὅταν καὶ ἐκεῖνο

Σχ. 22.

τὸ ἀποστάξωμεν καὶ τὸ καθαρίσωμεν. Τὸ νερὸν εἶναι πανταχοῦ τὸ ἴδιον. Ἐνίοτε ἡμποροῦμεν δι' ἐπιτηδεῖον τρόπον νὰ προσθέσωμεν εἰς αὐτὸ κήνεν ξένον σῶμα δι' ὀλίγον καιρὸν, ἢ ἡμποροῦμεν καὶ ν' ἀφαιρῶμεν ἀπ' αὐτοῦ διαφόρους διαλυθεῖσας ὕλας. Ἀλλὰ τὸ νερὸν μένει πάντοτε τὸ ἴδιον, εἴτε στερεὰν ἢ ἔχη μορφήν, εἴτε ὑγρὰν, ἢ ἀερώδη. Ἴδου (δεικνύει ὁ καθηγητὴς Ἀλλην φιάλην) νερὸν παραχθέν ἀπὸ τῆς καύσεως συνήθους λύχνου. Μία λίτρα ἐλαίου, ἢ καὶ καύσις ἔγινε καλῶς, παράγει ὀλίγον περισσώτερον μιᾶς λίτρας νεροῦ. Ἐδὼ ἔχω ἄλλο δείγμα νεροῦ, παραχθέντος διὰ μικροῦ πειράματος ἐκ κηρίου ἀγιοκηρίνου. Ἠμποροῦμεν νὰ δοκιμάσωμεν τὰς περισσοτέρας καυσίμους ὕλας, καὶ πάντοτε θὰ ἴδῃτε ὅτι, ὅταν παράγωσι φλόγα, παράγουσι καὶ νερόν. Εὐκόλον σᾶς εἶναι νὰ κάμετε καὶ οἱ ἴδιοι τοιαῦτα πειράματα πρὸς τοῦτο ἡμπορεῖ νὰ σᾶς χρησιμεύσῃ τὸ μέγα κοχλιάριον τοῦ ζωμοῦ, ἢ πᾶν ἄλλο τοιοῦτο ἀντικείμενον. Ἄν εἶναι καθαρά, καὶ ἂν εἶναι καλὸς ἀγωγὸς τῆς θερμότητος, διὰ νὰ μὴ συγκεντρώνηται ἡ θερμότης εἰς ἓν μέρος καὶ ἐμποδίζῃ τὴν πύκνωσιν, θὰ ἴδῃτε τὸ νερὸν νὰ πυκνώνηται ὑπεράνω τοῦ κηρίου.

Τώρα δὲ, θέλων νὰ προχωρήσω περαιτέρω εἰς τὴν θεωρίαν τῆς παροδόξου αὐτῆς παραγωγῆς τοῦ νεροῦ διὰ τῶν καυσίμων ὑλῶν καὶ τῆς καύσεως, πρέπει πρὸ παντὸς νὰ σᾶς εἰπῶ ὅτι τὸ νερὸν ἡμπορεῖ νὰ ὑπάρχῃ εἰς διαφόρους καταστάσεις. Ἴσως τὸ γνωρίζετε ἤδη ὅφ' ὅλας τὰς μορφάς. Πρέπει ὅμως νὰ προσέζητε ὀλίγον εἰς ὅ,τι σᾶς λέγω, διὰ νὰ πεισθῇτε ὅτι ὑπὸ ὅλας τὰς μεταμορφώσεις του μένει πάντοτε τὸ ἴδιον, ἐντελὲς καὶ ἀπολύτως τὸ ἴδιον, εἴτε κηρίου προϊόν εἶναι, εἴτε ἐκ τῆς θαλάσσης ἢ ἄλλῃ ᾗθεν λαμβάνεται.

A. P. PAKHANE.

*Ἐπεται συνέχεια.

Τὸ ἐπόμενον περιπαθὲς καὶ διδακτικὸν μυθιστόρημα ἐστὲφθῃ ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας, πλεῖσται δ' ἀνατυπώσεις αὐτοῦ ἐγένοντο ἐν Γαλλίᾳ.

Σ. τ. Δ.

ΟΙ ΜΕΛΛΟΝΥΜΦΟΙ ΤΗΣ ΣΠΙΤΖΕΒΕΡΓΗΣ

Α'

Πρωτὰν τινὰ, ὁ ἀξιότιμος Κ. Βανσκέπ, πλοῦσιος ναύκληρος τῆς Δουνκέρκης, ἠγέρθη μετὰ σπουδῆς ἀσυνήθους εἰς τὸν τακτικὸν καὶ ἡρεμον αὐτοῦ βίον.

Ἦτο ἀνὴρ σχεδὸν προγεθνηκὸς τὴν ἡλικίαν ὁ Κ. Βανσκέπ, παχὺς, βραδυκίνητος καὶ ἀπαθής.

Κατὰ τὴν νεότητά του εἶχεν ἐργασθῇ συντόμως καὶ μεθ' ὑπομονῆς, ὥπως δὲ οἱ Φλαμανδοὶ ἐργάζονται, ἵνα παρασκευάσῃ εἰς ἑαυτὸν τὴν πε-

ριουσίαν, τὴν ὁποίαν εἶχε. Διεκρίθη εἰς τὸ ἐμπορικὸν στάδιον καὶ διὰ τῆς τριμύτητός του κατόρθωσε νὰ ἐφελκύσῃ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν προῖσταμένων του, δὲν ἐστερεῖτο δὲ καὶ φυσικῆς τιнос εὐφυΐας· ὅθεν κατ' ἀρχὰς μὲν ὑτύχησεν εἰς τὰς μικρὰς ἐργασίας, ὥς εἶχεν ἐπιχειρήσει, τέλος δὲ συνέστησε καὶ ἴδιον ἐμπορικὸν οἶκον ἀξιόλογον καὶ ἐξήρτυε πλοῖα διὰ τὴν Ἀλβίαν τοῦ ὀνίσκου εἰς Ἴσλανδίαν καὶ διὰ τὴν τῆς φαλαίνης εἰς τὰς θαλάσσας τῆς Γροενλάνδης. Ἀπέστελλεν εἰς τὸ Ἀμβούργον, εἰς τὴν Κοπεγχάγην, εἰς τὴν Χριστιανίαν τὰ προϊόντα τοῦ τόπου του καὶ ἀντ' αὐτῶν ἐλάμβανε φορτία ξύλων, δερμάτων, στεάτων, τὰ ὁποῖα ἐμπορεύετο.

Εἶχε χάσει εὐθὺς κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς εὐτυχίας του τὴν ἀγαθὴν καὶ ἐνάρετον σύζυγόν του ἥτις ἐγκαρδίως εἶχε συμμετάσχει τῶν πρώτων του ἐργασιῶν. Πικρῶς τὴν εἶχε κλαύσει καὶ ἂν καὶ ἦτο ἀκόμη νέος καὶ ἡδύνατο νὰ συναψῇ ἀξιόλογον γάμον, οὐδέποτε ἐσκέφθη τὸ τοιοῦτον, ἀλλὰ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν στοργὴν τὴν εἶχε συγκεντρῶσει εἰς τὴν μονογενῇ του θυγατέρα, τὴν φιλάτην του Ῥόζαν Μαρίαν.

Πάντες ἀνωμολογοῦν ὅτι ἐκέκτητο ἱκανὴν περιουσίαν, οἱ ἐπισημότατοι δὲ τῶν τραπεζιτῶν ὠμίλου περὶ αὐτοῦ μετὰ τῆς προσηκούσης ὑπολήψεως. Οἱ ἔμποροι τῆς Δουνκέρκης τὸν εἶχον πολὺ λάμψαι διὰ τῆς ψήφου των καὶ οἱ καλλιτέροι πλοίαρχοι ἐθεώρουν τιμὴν των νὰ κυβερνώσι τὰ πλοῖά του. Ἄν καὶ ἦτο δὲ πλουσιώτατος δὲν ἔζη λίαν πολυτελῶς· δὲν εἶχεν οὔτε ἵππους, οὔτε ἀμάξας, οὔτε ἐπαυλεις, σπανίως δὲ μόνον ἐδιδέτινα γεύματα. Ἦθελεν ὅμως εἰς τὰ γεύματά του καὶ εἰς τὰς δημοτελεῖς ἐορτάς τῆς Δουνκέρκης νὰ παρουσιάζηται ἡ πεφιλημένη του Ῥόζα Μαρία ἐστολισμένη μὲ τὰ πολυτιμώτατα ὑφάσματα καὶ τὰ λεπτότατα τρίχαπτα. Δὲν τὸν ἐμελλε διὰ τὸν ἑαυτὸν του· ἤθελεν ἥσυχος καὶ τακτικὸς ὡς ἐκκερμὲς ὥρολογίου νὰ βέη ὁ βίος του καὶ εὐχαρισεῖτο συναισθανόμενος τὴν εὐζωίαν, ἥς ἀπῆλause. Πρὸ πάντων δὲ ἄκρα ἦτο ἡ εὐδαιμονία του ὅτε, τὸ ἐσπέρας, ἐχώνετο εἰς τὰ μαλακά του προσκεφάλαια, τὰ ὁποῖα ἦσαν πλήρη πτερῶν πτηνῶν θαλασσίων καὶ ὅτε, τὴν πρωΐαν, κατὰ τὸ ἥμισυ ἐγρηγορῶς καὶ κοιμώμενος κατὰ τὸ ἥμισυ, διήρχετο ὥρας τινὰς ἀργὰς καὶ ἐξηπλωμένος ὡς ἀληθὴς συβριτής. Κατὰ μὲν τὸ θέρος δὲν ἐπέθετο νὰ ἐγερθῇ τῆς κλίνης εἰμὴ πολλὴν ὥραν ἀφ' οὗ ὁ ἥλιος ἤθελεν εἰσχωρήσει διὰ τῶν ἡμικλείστων παραθύρων του, κατὰ δὲ τὸν χειμῶνα δὲν ἤνοιγε τὰ παραπετάσματα τῆς κλίνης του πρὶν ἢ ὁ ὑπρέτης ἤθελεν ἀνάψει τὴν θερμάστραν του. Τότε ἐκάθητο, ἐκλινε τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸ μέρος τῆς θύρας καὶ περιέμενε. Περιέμενε τὸ ἐλαφρὸν βᾶδισμα, τὸ ὁποῖον ἀπὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν ἠκούετο καθ' ἐκάστην εἰς

τὸν διάδρομον καὶ καθ' ἐκάστην καθήδυνε τὰ πατρικά του ὄτα! Μόλις διέκρινε τὸ βάδισμα ἐκεῖνο ἐρρίπτετο πάλιν εἰς τὴν κλίνην καὶ προσεποιεῖτο ὅτι κοιμᾶται, ὁ ὑποκριτής! Καὶ ἐκεῖνη εἰσήρχετο, ἐκεῖνη, πρὸς ἣν ἔτεινεν ὁ πρῶτός του λογισμὸς· εἰσήρχετο ἡ ὠραία του Ῥόζα Μαρία θαρβალέα καὶ μὴ πιστεύουσα πλέον εἰς τοὺς πατρικοὺς δόλους. Χωρὶς νὰ διστάσῃ, ἔσυρε τὰ παραπετάσματα. Ὡς ζῶσα χαρκαυγὴ ἐπέχυνεν ἐπ' αὐτοῦ τὸ πρῶτον φῶς, ἔπειτα τὸν ἡσπάζετο ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ προσέφερεν εἰς αὐτὸν τὸν καφέν, τὸν ὁποῖον εἶχε μόνη τῆς παρασκευάσει. Ἐνίοτε δὲ διὰ νὰ διασκεδάσῃ τὸν πατέρα τῆς ἡ κόρη προσεποιεῖτο καὶ αὐτὴ ὅτι τὸν ἐνόμιζε κοιμώμενον καὶ ἐν σιγῇ ἐκάθητο παρὰ τῇ κλίνῃ. Τότε ἐγέλα ἄσβεστον γέλωτα ὁ ἀγαθὸς πατήρ, ὡς μαθητῆς ἀπατήσας τὸν διδάσκαλόν του, ἔπινεν ἔπειτα τὸν καφέν του ἀτενῶς προσβλέπων εἰς τὴν θυγατέρα του καὶ ἡρώτα αὐτὴν περὶ τῶν πρακτέων κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας, ἂν καὶ ἤξευρε καλῶς ὥραν πρὸς ὥραν τί αὐτὴ ἐμελλε νὰ πράξῃ· ἔπειτα ὅχι ἄνευ πόνου τὴν παρακάλει ν' ἀποσυρθῇ, ἐνεδύετο, ἤναπτε τὴν πίπαν του καὶ κατέβαινεν εἰς τὸ γραφεῖόν του.

Λέγει πού ὁ Σατωβριάνδ παραδοξολογῶν ἴσως ὅτι ἡ τάξις εἰς τὰς συνθησίας μας μᾶς ἐμποδίζει ἀπὸ τοῦ νὰ τρελλαθῶμεν. Χωρὶς ποτὲ ν' ἀναγνώσῃ τὰ ἔργα τοῦ μεγαλυνύμου συγγραφέως τῆς Ἀταλᾶς καὶ τοῦ Ῥεναίου, ὁ Κ. Βανσκέπ εἶχε περίπου τὴν αὐτὴν γνώμην. Ἦτο πεπεισμένος ὅτι ἡ τάξις καὶ ἡ ἀκρίβεια ἐν παντὶ πράγματι προφυλάττουσι κατ' ἐξοχὴν ἀπὸ παντὸς ἐπικινδύνου διανοήματος, ἀπὸ πάσης τολμηρᾶς ἐπιχειρήσεως, ἀπὸ τῆς βαρυθυμίας, συντελοῦσι δὲ εἰς τὴν ἡσυχίαν τοῦ πνεύματος καὶ εἰς τὴν ὑγείαν.

Τάξιν λοιπὸν καὶ ἀκρίβειαν ἀπῆτει αὐστηρῶς παρὰ τῶν ὑπαλλήλων του, παρὰ τῶν ὑπηρετῶν του καὶ παρ' αὐτῆς τῆς ἀγαπητῆς τοῦ Ῥόζας Μαρίας, ἥτις ἂν καὶ ἐμεῖς ἐνίοτε διὰ τὰς λεπτολόγους διατάξεις τοῦ πατρὸς τῆς, ὑπήκουεν οὐδὲν ἥττον ἐν παντὶ προθύμως καὶ μετὰ σεβασμοῦ. Τὴν δεῖνα ὥραν ὁ Κ. Βανσκέπ διένειμε τὴν ἐργασίαν εἰς τοὺς ὑπαλλήλους του, τὴν δεῖνα ὥραν ἐδέχετο τοὺς πράκτοράς του καὶ ὅτε τὸ παλαιὸν τῆς Δουνκέρκης ὠρολόγιον ἐσήμαινε μεσημβρίαν, ὁ Κ. Βανσκέπ ἔπρεπε νὰ εὐρεθῇ εἰς τὴν τράπεζαν, εἰς τὴν θέσιν του, μὲ τὴν πετσέταν του περὶ τὸν τράχηλον, κατὰ τὴν παλαιὰν συνήθειαν. Τὸ φαγητόν του ἦτο καὶ αὐτὸ κανονισμένον ἐπὶ τῇ βάσει τῶν αὐτῶν συστηματικῶν ἀρχῶν κατὰ τὰς ὥρας τοῦ ἔτους καὶ τὰς ἐντολάς τῆς Ἐκκλησίας· διότι ἦτο εὐσεβὴς καθολικὸς καὶ ἀγογγύστως ὑπέβαλλεν ἑαυτὸν εἰς τὰς περὶ νηστείας ἐκκλησιαστικὰς διατάξεις. Ἐχων δὲ τὸ πλῆθος τοῦτο τῆς τάξεως, ἥπερ ἔβαινε κατ' ἔτος αὐξανόμενον καὶ ἐνίοτε ὁμοιάζε πρὸς ἀληθινὴν μανίαν, θὰ κατῆντα ἴσως νὰ ζυγίξῃ τὴν τροφὴν

καὶ τὸ ποτόν του ὡς ὁ δανὸς ποιητῆς Ὀλβεργ, ἂν δὲν εἶχε καὶ τινὰς πρὸς τὴν ἡδυπάθειαν τάσεις, ἔνεκα τῶν ὁποίων ἀφελῶς ἐμέμφετο ἑαυτὸν χωρὶς θὰ δύνηται ν' ἀντιστῇ εἰς αὐτάς. Ἠγάπα νὰ βοᾷ κατὰ μικρὸν, στηρίζων ἐπὶ τῆς τραπέζης τοὺς ἀγκῶνας, φιάλην βορδιγαλείου οἴνου συνομιλῶν ἅμα καὶ ἀστείζόμενος μετὰ τῆς θυγατρὸς του, εὐχαριστεῖτο πολὺ ἐν ᾧ ἐκάπνιζε τὴν πίπαν του ν' ἀπογεύηται ἡδέως κυθίσκον ἐκλεκτοῦ καφέ, ἐν ᾧ ἐνέχυνε καὶ σταγόνας τινὰς πνευματώδους ποτοῦ καὶ τότε, τῇ ἐπιδράσει τῶν γαστρονομικῶν τούτων ἡδονῶν, καθιδόνοντο τὰ διανοήματά του καὶ εὐρίνετο ἡ καρδιά του τόσον, ὥστε ἡδύνασο νὰ ὑπολάβῃς ὅτι ὁ Κ. Βανσκέπ ἦτο φιλόσοφος ἀκολουθῶν τοῦ Ἐπικούρου τὰ δόγματα.

Τοιαύτας στιγμὰς ἐξέλεγεν ἡ ἀγαθὴ του κόρη ἵνα τὸν παρακαλέσῃ νὰ βοηθήσῃ πτωχὴν τινα οἰκογένειαν, ἢ νὰ ἐλεήσῃ δυστυχῇ τινὰ ὀφειλέτην καθυστεροῦντα τὸ χρέος του, ἢ νὰ συγχωρήσῃ ναύτην τινα πταίσαντα· περὶ ἑαυτῆς οὐδὲν εἶχε νὰ ζητήσῃ. Ὁ πατήρ τῆς δὲν τὴν ἄφινε νὰ ἐπιθυμήσῃ τίποτε, προλαμβάνων καὶ τὰς ἐλαχίστας αὐτῆς εὐχάς.

Πρῶτον τινὰ ὁ ἡσυχος, ὁ ἀπαθής, ὁ ἀμετάβλητος Κ. Βανσκέπ ἡγέρθη τῆς κλίνης χωρὶς νὰ περιμείνῃ οὔτε νὰ ἀνάψουν τὴν θερμάστραν του, ἂν καὶ ἐμέσαζεν ὁ χειμὼν καὶ ἦτο δριμύτατος κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο, οὔτε νὰ προσέλθῃ ἡ θυγάτηρ του ἡ ἀγαπητή. Ἐνεδύθη τὸ πρωϊνόν του ἱμάτιον, περιεπάτησεν ὀλίγον ἐν τῷ κοιτωνί του καὶ τρίβων διὰ τῆς χειρὸς τὸ μέτωπον ὡς ἂν ἤθελε νὰ τακτοποιήσῃ τὰς ἰδέας του·

«Ναί, εἶπε, εἶνε πολὺς καιρὸς ἀφ' οὔτου τὸ σχέδιον αὐτὸ μὲ ἀπασχολεῖ, καὶ ἂν καὶ συνήθως εἶμαι κύριος τοῦ ἑαυτοῦ μου, καθ' ὅλην τὴν νύκτα ἀπόψε δὲν ἡδυνήθην νὰ κλείσω τοὺς ὀφθαλμούς· πρέπει νὰ τὸ ἐκτελέσω.... Ἀς ἴδωμεν, ἐπανελάβεν ἀφ' οὗ ἐσκέφθη ὀλίγον· διὰ τί νὰ διστάζω; ἡ φάλαινα κατέλιπεν ἀληθῶς τὰς ἀκτὰς τῆς Σπιτζεβέργης, ὅχι ὅμως καὶ ἐντελῶς· ἐκτὸς δὲ τούτου ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα ζῶα ἐξ ὧν δύναται τις νὰ ἐξαγάγῃ ἔλαιον καλλίτερον καὶ τοῦ τῆς φαλαίνης, ὑπάρχουσι δέρματα, τὰ ὁποῖα πολὺ ἐπιζήτοῦνται καὶ ὀδόντες, οἵτινες ἀξίζουσιν ὅσον τὸ ἐλεφαντοκόκκαλον. Ὁ ἐν Κοπεγχάγῃ ἀνταποκριτής μου χθὲς ἀκόμη μοι ἔγραφεν ὅτι οἱ ἄλεις τοῦ Χάμμερφες καὶ τοῦ Ἀρχαγγέλου ἐκέρδησαν ἄπειρα ἐκ τοῦ τοιούτου ἐμπορίου. Διὰ τί νὰ μὴ δοκιμάσω καὶ ἐγὼ αὐτὴν τὴν ἐπιχείρησιν; Ἀρκεῖ νὰ ἐξαργύσω τὸ νέον πλοῖον, τὸ ὁποῖον ἐναυπήγησα καὶ τὸ ὁποῖον θὰ ἦνε βεβαίως εὐτυχὲς διότι ἔδωκα εἰς αὐτὸ τὸ ὄνομα τῆς κόρης μου... εἶνε λαμπρὸν πλοῖον, στερεὸν καὶ τὸ κυβερνᾷ ἑκαῖνος ὁ ἀτρόμητος Βλονδῶ, ὁ ὁποῖος τοσάκις ἐταξείδευσεν εἰς τὴν Γροενλανδίαν· θὰ τῷ δώσω ὡς ὑποπλοίαρχον τὸν Μαρσέλ, παλληκάρι μὲν φορὰ...

Καὶ ἔπειτα τὸν προστατεύει καὶ ἡ κόρη μου τὸν νέον αὐτὸν υποπλοίαρχον· μοὶ φαίνεται μάλιστα, ... ᾧ! τί λέγω.... ἀνοησίας! Ἡ καυμένη ἡ Ῥόζα Μαρία εἶνε τόσο φρόνιμος· στοιχηματίζω ὅτι οὔτε τῆς ἐπέρασεν ἀπὸ τὸ μυαλὸ ὁ γάμος· ὅταν ἔλθῃ δὲ ἡ ὥρα ἐγὼ θὰ τῆς ἐκλέξω σύζυγον..»

Καὶ ταῦτα λέγων ὁ καλὸς Κ. Βανσκέπ ἐτριψε τοὺς ὀφθαλμούς του ὡς διὰ ν' ἀποδιώξῃ ὀχληράν τινα εἰκόνα. Πολλάκις, ναί, εἶχε σκεφθῇ ὅτι ἦτο πλέον εἰκοσιν ἐτῶν ἡ Ῥόζα Μαρία καὶ ἔπρεπε νὰ φροντίσῃ νὰ ἐκλέξῃ δι' αὐτὴν κατάλληλον ἄνδρα, ἀλλὰ πάντοτε ἡ ἰδέα αὕτη ἦτο ὀδυνηρὰ δι' αὐτὸν καὶ ἐπέχυνε νέφος ἐπὶ τῆς διαυγοῦς του ψυχῆς. Πολλὰ καὶ καλά προτάσεις τῷ εἶχον ἤδη γείνει περὶ τούτου, χωρὶς δὲ νὰ ἡξεύρῃ τὸ διὰ τί ἡρνεῖτο πάντοτε. Ἡὼς ν' ἀφήσῃ εἰς ἄλλον τὸν γλυκὺν θησαυρόν του; Εἶνε πολὺ εὐνόητος ὁ πατρικὸς οὗτος ἐγωϊσμός καὶ τίς δύναται νὰ τὸν καταδικάσῃ;

«Ἴδού λοιπόν, ἐπανελάβε, τὸ πλοῖόν μου θὰ κυβερνᾶται ὑπὸ δύο ἀνδρῶν, εἰς οὓς ἔχω πᾶσαν ἐμπιστοσύνην.

»Πρέπει ὅμως νὰ ἔχω καὶ καλοὺς ναύτας διὰ τὸ ταξειίδιον αὐτὸ τῆς Σπιτζεβέργης... θὰ προσλάβω τοὺς καλλιτέρους μου, θὰ αὐξήσω τὴν μισθοδοσίαν των.... καὶ ἐπὶ τέλους ἂν ἀποτύχῃ ἡ ἐπιχειρήσεις, ἔχω δόξα τῷ Θεῷ ἱκανὴν περιουσίαν ἀκόμη, ὥστε νὰ μὴ αἰσθανθῶ τὴν μικρὰν αὐτὴν ζημίαν....»

Ἡ Ῥόζα Μαρία διέκοψε τὸν μονόλογον. Ἔστη εἰς τὴν θύραν ἐκπληκτος διότι ἔβλεπε τὸν πατέρα της σηκωμένον τόσο ταχέως καὶ φοβηθεῖσα μήπως εἶχέ τι.

Ὁ Κ. Βανσκέπ τὴν ἔλαβεν ἐκ τῆς χειρὸς καὶ τὴν ὠδήγησεν εἰς τὸ παράθυρον.

—Βλέπεις, τῇ λέγει, τὸ πλοῖόν μας ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἔχει τὸ ὄνομά σου, κόρη μου; οὐδέποτε καλλίτερον πλοῖον ἐξῆλθε τῶν ναυπηγείων τῆς Δουνκέρκης. Θὰ τὸ ἐξαποστείλω εἰς τὰ ἔσχατα τῆς γῆς, ἡ πόλις ὅλη θὰ ὀμιλῇ περὶ τοῦ ταξειδίου του, θὰ γείνῃ λόγος περὶ τούτου καὶ εἰς τὰς ἐφημερίδας τοῦ νομοῦ μας καὶ ἴσως εἰς τὰς τῶν Παρισίων, καὶ τὸ ὄνομα Ῥόζα Μαρία θὰ δοξασθῇ.

—Δὲν εἶμαι τόσο φιλόδοξος, ἀπήντησεν ἡ κόρη. Ἀλλὰ ποῦ θὰ τὸ στείλῃς; διότι, ὡς εἶπες, μοῦ εἶνε ἀγαπητὸν, εἶμαι ἡ ἀνάδοχός του.

—Ποῦ; εἰς τὴν Σπιτζεβέργην.

—Εἶνε πολὺ μακρὰν ἡ Σπιτζεβέργη; ἡρώτησεν ἡ Ῥόζα Μαρία, ἥτις δὲν ἤξευρε πολὺ καλὰ τὴν γεωγραφίαν. Δὲν εἶνε, νομίζω, χώρα ἀκατοίκητος ἐν τῷ μέσῳ τῶν πάγων;

—Ναί.

—Καὶ εἰς ποῖον θ' ἀναθέσῃ τὴν διοίκησιν τοῦ πλοίου;

—Εἰς τὸν Βλονδῶ, τὸν ὁποῖον γνωρίζεις, καὶ εἰς τὸν Μαρσέλ Κοντοᾶ, τὸν ὁποῖον τοσάκις μοὶ

ἐσύστησας, ἀπήντησεν ὁ πατὴρ ἀσκαρδαμυκτεὶ παρατηρῶν τὴν θυγατέρα του.

—Ἄ! ἐφώνησεν ἡ Ῥόζα Μαρία κάτω νεύουσα.

Ἐσίγησεν ἐπὶ μικρὸν, ἔπειτα δὲ διὰ φωνῆς προδιδοῦσης ἐσωτερικὴν ταραχὴν, εἶπεν·

—Ἀλλὰ τὸ ταξειίδι αὐτὸ δὲν εἶνε πολὺ ἐπικίνδυνον;

—Ἐπικίνδυνον! ἐπικίνδυνον! Βέβαια ὅταν πηγαίῃ κἄνεις εἰς τὰς πολικὰς θαλάσσας δὲν εἶνε ὡς νὰ ἔπλεε μέσα εἰς μίαν λίμνην, ἀλλὰ ἐγὼ δὲν τὸ θεωρῶ τόσο πολὺ ἐπικίνδυνον ἄφ' οὗ διὰ τοῦτου ριψοκινδυνεύω σπουδαῖον μέρος τῆς περιουσίας μου.

—Καὶ διὰ τὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων, ἀνταπήντησε δειλὴ ἡ Ῥόζα Μαρία, ἥτις εἶνε ἀσυγκρίτως πολυτιμότερα τῶν τραπεζικῶν γραμματίων, ἐσκέφθης;

—Βεβαίως, κόρη μου. Πολλοὶ ὑπῆγαν εἰς τὴν Σπιτζεβέργην καὶ ἤλθαν ὀπίσω. Ἀπλοῖ ἀλιεῖς κάμνουν αὐτὸ τὸ ταξειίδι κατ' ἔτος.

—Καλὰ, πάτερ. Ἡξεύρω πόσον εἶσαι ἀγαθὸς καὶ ὅτι εἰς ὕλας σου τὰς ἐπιχειρήσεις φιλανθρωπῶς φροντίζεις περὶ ἐκείνων, οὓς ἔχεις εἰς τὴν ὑπηρεσίαν σου· ἀλλ' ὅμως θὰ ἐπροτίμω νὰ μὴ ὑπάγῃ τόσο μακρὰν ἡ Ῥόζα Μαρία.

—Ἐλα, παιδί μου, μὴ φοβῆσαι καὶ ἔσο βεβαία ὅτι ἐγὼ δὲν κάμνω τίποτε χωρὶς νὰ σκεφθῶ προητέρα. Τώρα δὲ πρέπει νὰ σ' ἀφήσω καὶ πολὺ πιθανὸν νὰ μὴ σ' ἐπανίδω πρὸ τῆς μεσημβρίας.... Ἀλήθεια, ἐτοίμασε μετὰ τῆς γραίας μας Βέρθας τὴν τράπεζαν διὰ δύο ἀκόμη. Θὰ προσκαλέσω τὸν Βλονδῶ καὶ τὸν Μαρσέλ διὰ νὰ ὀμιλήσωμεν καὶ περὶ τοῦ ταξειδίου.

—Καλὰ, ἀπήντησεν ἡ Ῥόζα Μαρία καὶ ἔτεινε τὰς παρειάς της πρὸς τὸν καλὸν της πατέρα, ὅστις τὴν ἡσπάσθη τρυφερῶς· ἔπειτα κατέβη τὴν κλίμακα ὅχι ὡς τὸ σύνθηες ταχεῖα, ἀλλὰ μᾶλλον περιφροντῖς.

Τὴν ἀπησχόλει καὶ τὴν ἐτάραττε τὸ ταξειίδιον αὐτὸ τῆς Σπιτζεβέργης.

Ὀλίγας ὥρας μετὰ τὴν συνδιάλεξιν ταύτην, ὁ Βλονδῶ καὶ ὁ Μαρσέλ Κοντοᾶ εἰσῆρχοντο εὐθύμως καὶ φιλικῶς περὶ τὴν μεσημβρίαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Βανσκέπ. Οἱ δύο οὗτοι ἄνδρες ἡγαπῶντο εὐκρινῶς καὶ ὅμως πολὺ διέφερον ἀλλήλων. Ἀλλ' ἀπατᾶται ὁ ἀποδίδων τὴν ἀγάπην τὴν συνδέουσιν δύο πρόσωπα εἰς τὴν ὁμοιότητα τῶν συναισθημάτων αὐτῶν· αἱ ἀσφαλέστεραι τοῦναντίον, ἂν ὅχι αἱ κάλλισται φιλίαι συνδέουσιν ἀνομοίους χαρακτῆρας. Εἶνε νόμος τῆς φύσεως, ὅστις ἔν τε τῷ ἡθικῷ καὶ τῷ φυσικῷ κόσμῳ τείνει εἰς τὸ νὰ φέρῃ εἰς ἀρμονίαν τὰ ἀσύμφωνα, νὰ πλησιάσῃ τὸν νευρικὸν εἰς τὸν λυμφατικὸν, νὰ ἐνεργήσῃ ἐπὶ τῶν πνευμάτων καὶ ἐπὶ τῶν κρᾶσεων συνδυασμὸν ἑτερογενῶν στοιχείων, χάρις εἰς τὸν ὁποῖον μεταβάλλονται τὰ ἄτομα καὶ ἀμοιβαίως συμπληροῦνται.

Καὶ βαδίζοντας μόνον ἐμοῦ ἂν τις ἤθελεν ἴδει τὸν Βλονδῶ καὶ τὸν Μαρσέλ εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς Δουνκέρκης, θὰ ἐνδοίε ἀμέσως πόσον διάφοροι ἦσαν κατὰ πάντα. Παχὺς καὶ βραχύς ὁ Βλονδῶ ἐκρεμάτο ἀπὸ τοῦ βραχίονος τοῦ κομποῦ Μαρσέλ καὶ ἐφαίνετο στιβαρὸς χωρικὸς αὐτὸς παρὰ λεπτοφυεῖ νεανία.

Ἦτο πεντηκοντούτης ὁ Βλονδῶ, ἥσυχος καὶ ὅμοιος πάντοτε πρὸς ἑαυτὸν, εὐκολοοικονόμητος τόσον, ὥστε οἱ ναυταὶ του προσεφέροντο πρὸς αὐτὸν ὡς πρὸς ὅμοιον· ἔθεν καὶ παρέβαινον οὕτως ἐνίοτε τοὺς αὐστηροὺς τῆς πειθαρχίας κανόνας. Εἶχε γεῖναι πλοίαρχος ἀπὸ ναύτου καὶ ἦτο ἤδη ἀπὸ εἴκοσιν ἐτῶν πλοίαρχος.

Ὁ Μαρσέλ Κοντοῦ ἦτο κομποῦς, εὐμορφος καὶ εὐκίνητος νέος. Ἡ φυσιογνωμία του ἐδείκνυε γλυκύτητα ἅμα καὶ θάρρος. Ἦτο ἀπλοῦς καὶ ἀπέριττος περὶ τὴν ἐνδυμασίαν, ἀλλὰ καθαρώτατος. Ὁ Μαρσέλ ἦτο υἱὸς γεωμέτρου· πολὺ μικρὸς τὴν ἡλικίαν ἔμεινεν ὀρφανὸς καὶ ἀνετράφη ὑπὸ θείας του τινοῦς, ἥκουσε δὲ μαθήματα εἰς τὴν ναυτικὴν σχολὴν τῆς Βρέστης· ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἐπέδιδε πολὺ εἰς τὰ μαθηματικά, ἠναγκάσθη νὰ ὑπηρετῇ εἰς τὸ ἐμπορικὸν ναυτικόν.

Τοιοῦτοι ἦσαν οἱ δύο ἄνδρες, οἵτινες ἀδελφικῶς εἰσῆρχοντο εἰς τοῦ πλουσίου ναυκλήρου τὸν οἶκον. Ἦδη ὁ Κ. Βανσκέπ περιέμενε τοὺς συνδαιτυμόνας του εἰς τὸ ἐστιατόριον, ἔνθα εἶχεν ἤδη παραπεθῇ τράπεζα κεκαλυμμένη ὑπὸ λεπτοτάτης καὶ καταλεύκου ὀλλανδικῆς θρόνης καὶ φορτωμένη ὑπὸ πλήθους ἀργυρωμάτων, διότι ἠρέσκετο νὰ ἐπιδεικνύῃ πολλὴν πολυτέλειαν ὡς αἰς προσεκάλει τινὰ εἰς τὴν τράπεζάν του ὁ πλούσιος ναύκληρος καὶ πολὺ ἠγάπα, ὡς εἴπομεν, εἰς τοιαύτας περιστάσεις νὰ βλέπῃ τὴν καλὴν Ῥόζαν Μαρίαν ὅσῳ τὸ δυνατόν καλλιτέρον ἐστολισμένην. Ἀλλὰ διὰ τί τάχα κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἡ κόρη ἐδίστασε τόσον νὰ ἐκλέξῃ ἐν μετὰ τῶν πολλῶν τῆς φορεμάτων; Διὰ τί τοσάκις ἐκτενίσθη καὶ ἐξεκτενίσθη καὶ τέλος ἐπεκαλέσθη τὰς συμβουλὰς τῆς Βέρθας, τῆς φρονίμου τροφῆς; Ἦθελε νὰ ἦνε ὡραία τὴν ἡμέραν ἐκείνην, δὲν εἶχεν ὅμως ἐν ἑαυτῇ τὸ συναίσθημα τῆς ἀληθοῦς κομψότητος, τῇ ἔλλειπεν ἰδίως τὸ συναίσθημα τῆς ἀρμονίας τῶν χρωμάτων, τῆς μουσικῆς ταύτης τοῦ βλέμματος· κατὰ τοῦτο δὲ ἐλάχιστα ἦτο ἡ Βέρθα ἀρμολογία νὰ τὴν βοηθήσῃ. Καὶ κατέβη εἰς τὸ ἐστιατόριον τόσον ποικίλη κατὰ τὰ χρώματα καὶ τόσον φορτωμένη ὑπὸ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, ὥστε ὁμοιάζε πρὸς εἰδωλὸν Ἰνδικόν. Ὁ Μαρσέλ, ἀφ' οὗ εὐγενῶς ἐχαιρέτισεν αὐτήν, ἀπέστρεψε τὴν κεφαλὴν ὡς ἂν ἡ πλήμμουρα ἐκείνη τοῦ χρυσοῦ, τοῦ ἀργύρου, τοῦ κοραλλίου καὶ τῶν χρωμάτων νὰ προσέβαλλε τοὺς ὀφθαλμούς του. Ὁ Βλονδῶ ἤνοιξε μεγάλους τοὺς ὀφθαλμούς του καὶ τὴν εὖρε ὡραίαν, ἐξαισίαν. Ἀλλ' ἐκείνη συνησθάνθη ὅταν ἐντύπωσιν εἶχε κά-

μει εἰς τὸν Μαρσέλ καὶ ἐταράχθη τόσον, ὥστε δυσκόλως ἠδυνήθη νὰ γείνη κυρία ἑαυτῆς.

Καὶ ἀληθῶς δὲν ἦτο ἄσχημος τοῦ Βανσκέπ ἡ κόρη, ἀλλ' εἶχε τὴν χονδρὴν καλλονὴν τῶν εἰκότων τοῦ Ῥουβένς. Εἶχε πρὸς τοῦτοις ἰσχυροτέραν τοῦ δέοντος τὴν φωνὴν καὶ ἀναρθρὸν καὶ χαῦνον τὸν λόγον. Ἀς προσθέσωμεν δὲ ὅτι ὀλίγιστον καιρὸν εἶχεν ἀφιέρωσι εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὸν στολισμὸν τοῦ πνεύματός της. Δὲν εἶχεν ἀναγνώσει εἰμῇ συνοπτικὴν τινὰ ἱστορίαν καὶ γεωγραφίαν, ἅπαξ δὲ τυχαίως ὀλίγας σελίδας τοῦ περιπαθοῦς τοῦ Σαινπιέρ έργου «Τὰ κατὰ Παῦλον καὶ Βιργινίαν», ὅπερ κατὰ τρόπον τόσον παράξενον τὴν εἶχε ταράξει, ὥστε ἔσπευσε νὰ κλείσῃ τὸ βιβλίον καὶ νὰ ἐξομολογηθῇ τὴν συγκίνησίν της εἰς τὸν πνευματικὸν της. Δὲν ἐγνώριζεν οὔτε τὰ τρυφερά τοῦ Θωμᾶ Μοῦρ ἄσματα, οὔτε τὰ ἐπικίνδυνα ποιήματα τοῦ Βύρωνος, οὔτε τὰ διασημότερα τῶν ἔργων τῆς γαλλικῆς μυθιστοριογραφίας· καὶ ἂν τὴν ἠρώτας τί εἶνε ὁ Γκαῖτε, δὲν θὰ ἤξευρε νὰ σοῦ ἀπαντήσῃ ἂν ἦνε ἄνθρωπος ἡ πόλις.

Ἀλλὰ δὲν ἦτο χυδαία ἡ Ῥόζα Μαρία διότι ἡ ἀληθὴς ἀγαθότης οὐδέποτε δύναται νὰ ἦνε χυδαία, ἡ δὲ Ῥόζα Μαρία ἦτο αὕτη ἡ ἀγαθότης. Πάντες ὅσοι ἐγνώριζον αὐτὴν τὴν ἠγάπων. Ὁ Βλονδῶ, ὅστις τὴν ἐγνώριζεν ἀπὸ τῆς μικρᾶς αὐτῆς ἡλικίας, τὴν ἐθεώρει ὡς τὸ πρότυπον ἀνθρωπίνης τελειότητος. Ὁ Μαρσέλ ἠσθάνετο πρὸς αὐτὴν σεβασμὸν καὶ εὐγνωμοσύνην διότι ἤξευρεν ὅτι πολλάκις αὕτη αὐτοθελήτως εἶχε μεσολαβήσει ἵνα τῇ δώσῃ ὁ πατὴρ της ὑπηρεσίαν ὑπὸ ὅσον τὸ δυνατόν καλλιτέρους ὅρους. Ἄν ἤθελε τύχει νὰ ἦνε ὁ Μαρσέλ ὀλιγώτερον ἰδανικὸς ἢ νὰ ἔχῃ πλειοτέραν πείραν τοῦ κόσμου, θὰ ἐξετίμα κάλλιον τὰ ἐξαιρετικὰ πλεονεκτήματα τῆς νεαρᾶς προστατρίας του, θὰ ἀνεγνώριζε καὶ θὰ ἐθαύμαζε τὴν ἀθωότητα, τὴν ἀφοσίωσιν, τὴν ἀρετὴν της καὶ τότε...

Ἀλλ' εἰς ποῖον τάχα δὲν συνέβη νὰ πλανηθῇ εἰς τὰς νεφελώδεις τρίβους τοῦ βίου, ὡς ὁ ὁδοιπόρος ὅστις ἀποπλανᾶται εἰς ἀτραπούς, ἀς τὸ σκότος τῆς νυκτὸς ἐπικαλύπτει, νὰ μὴ διακρίνῃ ἐν τῇ πορείᾳ του τὸ εὐνοϊκὸν φῶς ἐστίας, παρὰ τῇ ὁποίᾳ θὰ εὗρισκε σωστικὸν καταφύγιον, ἀλλὰ ν' ἀποπλανᾷ αὐτὸν ἡ ἀπατηλὴ λάμψις φωτεινοῦ τινος μετεώρου; Δὲν ὑπάρχει ἄνθρωπος, πιστεύομεν, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ἡ Θεία Πρόνοια νὰ μὴ ἔθεσεν ἅπαξ τοῦλάχιστον κατὰ τὸν βίον του πρόσωπον, ὅπερ θὰ ἠδύνατο νὰ τὸν καταστήσῃ εὐτυχῇ· πολλοὶ ὅμως δὲν τὸ βλέπουν τὸ πρόσωπον τοῦτο, καὶ ἂν τὸ βλέπωσι ἀποτυφλοῦνται ἐκόντες καὶ τρέπονται πρὸς ἄλλα.

Πλὴν τῶν δύο ναυτικῶν ὁ Κ. Βανσκέπ εἶχε προσκαλέσει εἰς τὴν τράπεζάν του καὶ φίλον τοῦ τινος τραπεζίτην μετὰ τῆς θυγατρὸς του, ἡ-τις ἦτο τῆς αὐτῆς μετὰ τὴν Ῥόζαν Μαρίαν ἡλικίας.

Ὁ τραπεζίτης οὗτος, ἄνθρωπος κατ' ἐξοχὴν μάταιος καὶ ἀπαιτητικὸς, ἐθεόρει τὸν ἑαυτὸν τοῦ εὐφυστάτου καὶ λίαν ἐπιχειρηματικόν· ἡ φύσις, ἐνόμιζε, τὸν εἶχεν ἀδικήσει καταστήσασα αὐτὸν ἔμπορον. Μόλις ἐκάθησεν εἰς τὴν τράπεζαν ἤρχισε νὰ διηγῆται ποῖα ταξείδια ἐπεθύμει νὰ κάμῃ. Ἐπεθύμει νὰ περιέλθῃ τὸν κόσμον μετὰ τοῦ Λαπλακίου, μετὰ τοῦ Μοντραβέλου νὰ πλεύσῃ εἰς τὸν ποταμὸν τῶν Ἀμαζόνων, νὰ χωθῇ εἰς τοὺς πάγους τῆς Ἀδελίας μετὰ τὸν Δουμὸν Δυρβίλλ, νὰ... νὰ... Καὶ ταῦτα λέγων ἀπετείνετο μάλιστα πρὸς τὸν Βλονδῶ, ὃν μάτην προσεπάθει νὰ παρσύρῃ εἰς τοιαύτας συζητήσεις. Ὁ πλοίαρχος ἦτο ὅλως ἐναντίου χαρακτῆρος· σιγῆς, μετριόφρων, ἥσυχος. Εἶχε μάθει πολλὰ ἰσπανικὰ γινωμικὰ, refranos, καὶ δι' αὐτῶν ἀπῆντα.

Ἐνθὺ δὲ τραπεζίτης προσεπάθει νὰ θαυμασθῶσιν ὑπὸ τοῦ πλοίαρχου αἱ γεωγραφικαὶ γνώσεις του, ἡ θυγάτηρ του, ζωηρὰ καὶ ἱκανῶς ὠραία, ἂν θέλῃς καὶ κομψευομένη ὀλίγον, ἐπειράτο νὰ προσελκύσῃ τὴν πραιοχὴν τοῦ νεαροῦ ὑποπλοίαρχου. Ἀλλ' ὁ κτλὸς Μαρσέλ δὲν ἐφαίνετο πολὺ πρόθυμος· τὴν ἤκουε μὲ πολλὴν ἀπροσεξίαν καὶ μὲ πολλὴν ἀπάθειαν τὴν παρετήρει. Ἦκουε τὴν περὶ ταξιδίων ὁμιλίαν τοῦ τραπεζίτου, καὶ ἂν καὶ ἀνεγνώριζε πόσον ἀνόητος καὶ ματαιόδοξος ἦτο ὁ λέγων, οὐδὲν ἤττον ἐξήπτετο ἡ φαντασία του.

Μετὰ τινὰς στιγμὰς σιγῆς δὲ τραπεζίτης ἀποτεινόμενος πάλιν πρὸς τὸν πλοίαρχον τῷ λέγει·

—Θὰ ἐπιχειρήσῃς τῶρα νέον πλοῦν, ὅστις, ἐλπίζω, θὰ ἦναι εὐτυχέστατος καὶ διὰ σῆς καὶ διὰ τὸν παλαιόν μου φίλον Βανσκέπ, ἀλλ' ὅστις, ὁμολογῶ, δὲν στερεῖται κινδύνων. Δὲν φοβεῖσθε;

—Quien sembra a Dios espera, ὅστις σπεῖρει ἐλπίζει εἰς τὸν Θεόν, ἀπήντησεν ἀτάραχος ὁ Βλονδῶ.

Ἡ ἀπάθεια καὶ ἡ βραχυλογία τοῦ πλοίαρχου ἀπεθάρρυνον τὸν τραπεζίτην, ὅστις στραφεὶς τότε πρὸς τὸν Μαρσέλ τῷ λέγει·

—Καὶ σεῖς, κύριε, εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ ἔχητε εἰς τὸν νοῦν σας ἴσως καλὴν τινα ἀνακάλυψιν;

—Ἀνακάλυψιν! ἀπήντησεν ὁ νέος ἀνασκιρτήσας, διότι ὁ λόγος οὗτος ἔψαυσε τὴν εὐαισθητοτέραν χορδὴν τῆς καρδίας του· παρῆλθεν ὁ καιρὸς τῶν μεγάλων γεωγραφικῶν ἀνακαλύψεων.

Καὶ ταῦτα λέγων ὁ Μαρσέλ διεξῆλθεν εὐγλώττως καὶ διὰ μακρῶν τὴν ἱστορίαν οὕτως εἰπεῖν πᾶσαν τῶν μέχρι τῶν ἡμερῶν μας γεωγραφικῶν ἀνακαλύψεων. Ἐπειτα δὲ σιγῆς· ἐκκλινε τὴν κεφαλὴν ὡς ἂν ἤσχυντο διότι ἐπὶ τόσῃ ὥρᾳ εἶχεν ὁμιλήσει.

Ἡ Ρόζα Μαρία ἀκουμβισμένη εἰς τὴν γωνίαν τῆς τραπέζης τὸν ἤκουε μετὰ θρησκευτικῆς σιγῆς. Ἀν καὶ δὲν ἐνόει πάντα ὅσα ἔλεγεν ὁ νέος, ἠσθάνετο ἑαυτὴν ὡς ἂν δεδεμένην πρὸς

τὴν γλυκεῖαν ἐκείνην γλῶσσαν. Ἡ κομψοπρεπὴς Ἑρμὰ ἤκουε καὶ αὐτὴ. Ἀλλ' ἔστρεφεν ἐνίοτε τὸ βλέμμα πρὸς τὸν εὐγλωττον ὑποπλοίαρχον καὶ ἐνόμιζε ὅτι τὸν παρεκάλει δι' αὐτοῦ ν' ἀπευθύνῃ πρὸς αὐτὴν τὰς ποιητικὰς φράσεις του.

Ὁ τραπεζίτης ἀπεμνημόνευσεν ὅσας ἠδυνήθη φράσεις ἵνα κάμῃ χρῆσιν ἐν καιρῷ τῷ δέοντι.

Καὶ ὁ Κ. Βανσκέπ ἐθαύμαζε καὶ ὁ Βλονδῶ δὲ ἀπαθής. Ἀλλ' οὗτος παρατηρήσας τὴν φυσιογνωμίαν τῆς Ρόζας· «μὰ τὸν Θεόν, εἶπε, δὲν ἀπατῶμαι». Εὐθὺς δὲ ἅμα ἠγέρθησαν τῆς τραπέζης· «εἰς τὰς πέντε, εἶπε πρὸς τὸν Μαρσέλ, ἔσο εἰς τὸ καφενεῖον, ἔχω νὰ σοὶ ὁμιλήσω».

XAVIER MARMIER

Μέλος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας.

*Ἐπταὶ συνέχεται.

ΑΙ ΝΙΚΟΒΑΡΙΑΙ ΝΗΣΟΙ

Ἐκ γερμανικοῦ συγγραμματος, προσφάτως ἐκδοθέντος.

Περὶ τοῦ συμπλέγματος τούτου τῶν νήσων τῶν κειμένων πρὸς βορρᾶν τῆς νήσου Σουμάτρας (ἔνωθεν τῆς Αὐστραλίας) καὶ οὐχὶ μακρὰν τῶν παραλίων τῆς Βερμανίας πολλάκις ἐγένετο λόγος.

Αἱ νῆσοι αὗται, αἵτινες ἐγένοντο ἀντικείμενον ἐρευνῶν καὶ περιηγήσεων, ἦσαν ἀποικία τῶν Δανῶν μέχρι τοῦ 1848, ὅτε οἱ Δανοὶ τὰς ἐγκατέλιπον ὡς ὅλως ἀχρήστους αὐτοῖς. Τῷ 1869 τὰς κατέλαβον οἱ Ἀγγλοὶ, οἵτινες ἐπὶ τῆς μεγαλητέρας αὐτῶν, τῆς Καμόρτας, ἐσύστησαν ἀποικίαν καταδικῶν καὶ τακτικὴν ἀγροποικίαν συγκατοινοίαν. Ἦλθον δὲ οἱ Ἀγγλοὶ εἰς συνάφειαν πρὸς τοὺς κατοίκους τῶν νήσων, οἵτινες ἕνεκα τῶν πολλῶν πειρατῶν ἐφοβοῦντο τοὺς ξένους. Διὰ τῶν Ἀγγλῶν ἐξεπολιτίσθησαν ὀλίγον αἱ νῆσοι αὗται.

Ἀντικρὺ τῆς Καμόρτας κεῖνται αἱ δύο νῆσοι Ναγκῶρη καὶ Τριγκούτη, αἵτινες σχηματίζουν ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν ἀσφαλέστατον λιμένα, ἔχοντα δύο ἐξόδους.

Αἱ τρεῖς αὗται νῆσοι εἶναι αἱ ἐπιστημότεραι τοῦ ὅλου ἀρχιπελάγους τῶν Νικοβαριῶν.

Τὸ ἀρχιπέλαγος τοῦτο, ὀλίγον ἀπέχον ἀπὸ τῶν Ἀνδαμανίων νήσων, διαιρεῖται εἰς τρία τμήματα· α' τμήμα, τὸ καὶ μεγαλείτερον, τὸ πρὸς μεσημβρίαν, περιέχον τὰς νήσους Μεγάλην καὶ Μικρὰν Νικοβαρίαν, ὧν ἡ πρώτη ἔχει ἑκτασιν 20 περίπου γεωγραφικῶν λευγῶν, ἡ δευτέρα δὲ τὸ τρίτον μὲν αὐτῆς· β' τμήμα, τὸ μεσαῖον, περιέχον ἑκτὼ νησίδια, ὧν τὸ μεγαλείτερον, ἡ Καμόρτα, ἔχει μῆκος μὲν τριῶν καὶ πλάτος 1½ γεωγρ. λευγῶν· γ' τμήμα εἶναι τὸ βόρειον, περιέχον τρία νησίδια. Αἱ νῆσοι Νικοβαρία εἶναι βουνώδεις, εὐφοροὶ, καὶ κατοικοῦνται ὑπὸ φυλῆς, κρατούσης τὸ μέσον μεταξὺ Μαλέων καὶ Βουρμάνων· ἔχουσι τὸ δέρμα καστανόχρου ἀ-

νοικτὸν, κόμην μαύρην καὶ λεῖαν, γένειον ἀραιὸν, καστανόχρους ὀφθαλμούς, ῥίνα πλατεῖαν, χεῖλη παχέα· τὸ ἀνάστηρά των εἶναι ἀνάλογον, καὶ ὅμοιον τοῦ τῶν Εὐρωπαίων. Ὡς πολλοὶ ἄγριοι φυλαὶ, οὕτω καὶ οἱ Νικοθάριοι παραμορφώνουν τὰ σώματά των, πλατύνοντες τὸ κρανίον τῶν νηπίων, τρουπῶντες τὰ ὀστά των, τὰ χεῖλη, τὴν ῥίνα διὰ ξύλων, πανίων, ὕελων καὶ κεκαυμένων φυσεκίων.

Ὁ πληθυσμὸς τῶν νήσων εἶναι πολὺ ἀραιός. Πλούτη καὶ κτήσεις εἶναι τι σπάνιον. Θεωρεῖται πλούσιος ἀνὴρ ὁ ἔχων 400 ρουπίνας (1 ρουπὶνα δρ. 2.60), ὁ ἔχων πολλοὺς χοίρους, πολλοὺς κοκοφοινίκας καὶ πολλὰ τέκνα.

Ἀξιοπερίεργος εἶναι ἡ ὀλιγοτεκνία· πλεῖσται ὅσαι οἰκογένειαι δὲν ἔχουν κανὲν τέκνον, ἄλλαι δύο μόνον ἢ τὸ πολὺ τρία. Οἰκογένεια ἔχουσα τέσσαρα τέκνα εἶναι τι σπανιότατον. Ὀλιγώτερα εἶναι τὰ θήλεα ἢ τὰ ἄρρενα· διὸ καὶ ἐν ταῖς νήσοις ταύταις πολὺ πλέον ἐκτιμᾶται ἡ γυνὴ ἢ παρὰ τοῖς ἄλλοις λαοῖς τῆς Ἀνατολῆς. Πολυανδρία ὅπως ὑπάρχει ἐν τῇ νήσῳ Σεϋλάνῃ, δὲν ὑπάρχει ἐν ταῖς Νικοθαρίαις, ἡ δὲ πολυγαμία εἶναι τι φυσικῶς ἀδύνατον.

Ἡ σωματικὴ ἀνάπτυξις γίνεται πρωῒμως· αἱ κόραι ὑπανδρεύονται μεταξὺ τοῦ 13^{ου} καὶ τοῦ 15^{ου} ἔτους τῆς ἡλικίας των· ὁ γάμος δὲν γίνεται διὰ διαπραγματεύσεως, ἀλλὰ δι' ἔρωτος καὶ συμπαιθείας. Ἡ προῖξ τῶν γυναικῶν σύγκειται συνήθως ἐκ χοίρων, καὶ κοκοφοινίκων. Παρὰ τὸ ὅτι ὅμως εἶναι ἡ γυνὴ ἡ μεταβαίνουσα εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀνδρός, ἀλλ' ὁ ἀνὴρ μετοικεῖ εἰς τὴν καλύβην τῶν γονέων τῆς νύμφης. Διὸ καὶ οἱ γονεῖς, οἱ ἔχοντες μόνον υἱοὺς, βλέπουσι βαθυμῶς τὴν καλύβην των ἐρημουμένων, ἐν ᾧ τοῦναντίον ὁ πατήρ πολλῶν θυγατέρων βλέπει αὐξάνοντα καθ' ἑκάστην τὸν κύκλον τῶν φιλάτων του.

Πλήρης ἐλευθερία δίδεται εἰς τὴν γυναῖκα· μήτε κρύπτεται ἐν γυναικωνίτῃ μήτε καλύπτει τὸ πρόσωπόν της· περιφέρεται, ὡς ὁ ἀνὴρ, ἐλευθέρως πανταχοῦ καὶ ἀγαπᾶται πολὺ παρὰ τῶν τέκνων της. Ἀποθανόντος τοῦ ἀνδρός, ἡ γυνὴ γίνεται κυρία τῆς οἰκίας. Συγκινητικὴ ὄντως εἶναι τῆς ἐγκύου γυναικὸς ἡ περιποίηση· τόσον αὐτὴ ὅσον καὶ ὁ σύζυγός της ἀπαλλάττονται ἀπὸ πάσης ἐργασίας· αἱ ἡμέραι των ὅλαι εἶναι ἐορτάσιμοι, καθ' ἃς ἐπισκέπτονται τοὺς συγγενεῖς των· ὅπου ἐμφανίζονται ἐπικρατεῖ χαρὰ, πρὸς τιμὴν αὐτῶν σφάζεται ὁ παχύτερος χοῖρος, καὶ συνήθως προσκαλεῖται ἡ γυνὴ νὰ σπείρῃ ἰδίαις χερσὶ σπόρους εἰς τοὺς κήπους· ὑπάρχει ἡ ἰδέα ὅτι ὁ σπόρος οὗτος, ὁ διὰ χειρὸς ἐγκύου γυναικὸς σπειρόμενος, ἰδιαιτέραν θὰ ἔχῃ εὐφορίαν.

Πάντα ταῦτα ἐκπηγάζουσιν ἐκ τῆς μεγάλης ἀγάπης, ἣν πρέφουσιν οἱ Νικοθάριοι πρὸς τὰ

τέκνα· αὐτὰ θεωροῦσι τὸν ὕψιστον τῶν ἐπιγείων ἀγαθῶν.

Εἰς τὰς καλύβας των δέχονται μετὰ μεγίστης προθυμίας οὐ μόνον συγγενικά τέκνα, ἔχοντα ἀνάγκην περιθάλψεως, ἀλλὰ καὶ ὅλους ξένα παιδιά, ἐνίοτε δὲ μικροὺς μαύρους ναυαγούς, ἐξριμμένους ἀπόρους καὶ ἐλεεινούς εἰς τὰ παράλια των.

Ὁ Εὐρωπαῖος, ὁ βλέπων τὴν ἀτελῆ αὐτῶν ἐνδυμασίαν καὶ τὴν ἐλευθερίαν περὶ τὴν σχέσιν τῶν δύο φύλων, ἠδύνατο νὰ πιστεύσῃ ὅτι τὰ ἦθη αὐτῶν εἶναι ἀρκούντως ἐλεύθερα. Τοῦτο ὁμῶς δὲν συμβαίνει· καὶ σπανιότατον φαινόμενον παρὰ τοῖς Νικοθαρίοις εἶναι ἄπιστος γυνή. Συχνότερα εἶναι παρ' αὐτοῖς τὰ διαζύγια συνεπείᾳ διχονοίας. Ὅταν δὲ τὸ ἐν τῶν διαζευχθέντων μερῶν συνάψῃ νέον γάμον, τὰ τέκνα τοῦ πρώτου γάμου δὲν μεταβαίνουνσι παρὰ τῷ νέῳ ἀνδρογύνῳ, ἀλλὰ παραδίδονται εἰς συγγενεῖς.

Ὅλος πρωτότυπον εἶναι τὸ πολίτευμά των. Παρ' αὐτοῖς δὲν ὑπάρχει ἡγεμὼν καὶ ὑπήκοοι κατὰ τὴν ἔννοιαν ἡμῶν.

Ἐν πολλοῖς χωρίοις εὐρίσκονται ἀρχηγοὶ τινες, φέροντες ὀνόματα διάσημα· οἷον Νέλσων, Ἰόνσων, Λούδων. Ἀλλ' οὗτοι εἶναι προῖδ' Ἀγγλικὸν καὶ χρησιμεύουσι ὡς μεσῖται τρόπον τινὰ μεταξὺ τῶν Ἀγγλῶν καὶ τῶν ἐντοπίων.

Γνωρίζουσι δὲ οὗτοι τὴν ἀγγλικὴν γλῶσσαν καὶ εἶναι ἀνθρωποὶ νοήμονες, ἐπωφελοῦμενοι τῆς θέσεώς των πρὸς τὸ ἴδιον αὐτῶν συμφέρον. Εἰς τούτων, Λούδων ὀνόματι, ἀρχηγὸς τοῦ χωρίου Μαλάκκας, ἦτο υἱὸς ναυαγοῦ Ἀφρικανοῦ καὶ εἶχε τὰ χεῖλη παχέα καὶ τὴν κόμην δασεῖαν. Ἐθεωρεῖτο ἐν τῷ χωρίῳ αὐτοῦ ἀνὴρ πλούσιος καὶ ἱερεὺς· ἐμπειρος δὲ καὶ περὶ τὴν ἱατρικὴν. Ὁ ἀνὴρ οὗτος εἰργάζετο ὡς οἱ λοιποὶ ἄνδρες, ἐκαλλιέργει τοὺς ἀγρούς ἰδίαις χερσὶ καὶ ἐν γένει ἐξετέλει ἔργα χειρωνακτοῦς ἀγογγύστως καὶ ἄνευ τινὸς ὑπερηφανίας. Ἐνώπιον Εὐρωπαίων εὐχαριστεῖτο νὰ φορῇ εἰδὸς τι στολῆς, κεκοσμημένης διὰ φαντασιωδῶν παρασήμων, καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του ἐφόρει πῖλον ὑψηλὸν εὐρωπαϊκόν, πλήρη λίπους καὶ κηλίδων.

Ἀστυνομία δὲν ὑπάρχει· διότι οἱ Νικοθάριοι ὡς ἐκ τοῦ ἡπίου αὐτῶν χαρακτῆρος οὐδεμίαν ἀνάγκην αὐτῆς ἔχουσι· μήτε κλέπτουσί ποτε, μήτε φονεύουσι, μήτε ψεύδονται· τιμῶσι δὲ τοὺς πρεσβυτέρους των· ἐν ἐνὶ δὲ λόγῳ τηροῦσι τὰς δέκα ἐντολάς, ἃς ἐντελῶς ἀγνοοῦσι, κάλλιον ἢ μὲν, τῶν γνωσκόντων αὐτάς.

Περιηγητῆς τις, ἐρωτήσας Νικοθάριον, πῶς θὰ ἐτιμωρεῖτο ἐν τῇ χώρᾳ του ἐγκλημα, ἀπῆντησεν ἀφελῶς· Ἡμεῖς δὲν ἐγκληματοῦμεν, εἴμεθα ὅλοι καλοὶ ἀνθρωποὶ· εἰς τὰς χώρας σας ὅμως πρέπει νὰ ᾔναι πολλοὶ κακοὶ ἀνθρωποὶ· διότι πρὸς τί ἄλλο θὰ εἴχετε τόσα κανόνια καὶ

τουφέκια; Ὅσακις συμβῇ κλοπή τις, ὑπερ σπανιώτατον, παραδίδεται ὁ κλέπτης εἰς τὴν γενικὴν περιφρόνησιν, καὶ εἶναι ἡναγκασμένος ν' ἀποφεύγῃ τὰ χωρία. Διαφοραὶ λύονται διὰ τῶν συγγενῶν, καὶ ὁ ἔχων ἄδικον ὀφείλει νὰ δώσῃ γεῦμα συμφιλώσεως. Ῥήξεις καὶ ξυλοκοπήματα διαλύονται διὰ τῆς παρεμβάσεως τῶν γυναικῶν, καὶ καταλήγουσι πάλιν δι' ἐορτῆς. Πάντα ταῦτα ἀποδεικνύουσι τὴν ἀγαθότητα τῆς φυλῆς ταύτης. Εὐρέθη ἐν τινὶ νήσῳ Εὐαγγέλιον, ἀγγλιστὶ γεγραμμένον, ἐν ᾧ ὁ πλοίαρχος Green εἶχε τὴν ἐξῆς σημείωσιν· Καθ' ὅλας τὰς μακράς μου θαλασσοπλοίας ἐπὶ 38 ὅλα ἔτη, εὗρον τοὺς Νικοβαρίους τὸ ἐναρετώτατον πάντων τῶν ἔθνων. Βεβαίως ἐάν που σώζεται ἀκόμη ὁ χρυσοῦς αἰὼν, τοῦτο εἶναι ἐν ταῖς Νικοβαρίαις νήσοις.

Ἀπλοϊκὴ, ὡς τὰ ἥθη των, εἶναι καὶ ἡ θρησκεία των. Πιστεύουσιν εἰς κακὸν δαίμονα (Ἴβι καλούμενον), εἰς δὲ ἀποδίδουσιν ὅ,τι κακὸν τοὺς συμβῇ προσφέρουσι δὲ αὐτῷ θυσίας συγκατεμένας ἐκ μικρῶν τεμαχίων φαγητοῦ, ὀλίγου ποτοῦ, καρπῶν, τὰ ὅποια πάντα τεθειμένα ἐπὶ μικρᾷσανίδος κρέμονται ὑπεράνω εἰκόνης ἐν ἐκάστη καλύβῃ. Ἡ εἰκὼν αὕτη παριστᾷ πρὸς τὸ ἄνω μέρος τὸν ἥλιον, τὴν σελήνην, πτηνὰ πετώντα, κάτωθεν δὲ οἰκήματα καὶ φοίνικας· ἐν τῷ μέσῳ δὲ χοίρους καὶ ὀρνίθας καὶ ἰχθύας. Ἐνίοτε κάτωθεν τῶν εἰκόνων τούτων κρέμονται μορφαὶ χορευόντων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ἡ ἀτέχνων ξυλίων ἰχθύων, κροκοδείλων ἢ νυκτερίδων. Εἰς τὸν ἥλιον καὶ εἰς τὴν σελήνην ἀποδίδουσιν ἐνέργειαν ὑπερφυσικὴν.

Ἐν καιρῷ μεγάλης ἡλιακῆς ἐκλείψεως, διηγείται περιηγητής τις, ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς Μαλάκκας ἐν θρήνοις καὶ φωναῖς ἐπήδησαν εἰς τὸ ὕδωρ.

Πρὸς ἀποτροπὴν τοῦ κακοῦ δαίμονος (τοῦ Ἴβι) τελοῦσιν ἰδιαίτερας ἐορτάς, καθ' ἃς μικρὸν πλοίαριον, πλήρες ἀνθέων ὠθεῖται ἐν φωναῖς καὶ ἀλαλαγμοῖς εἰς τὴν θάλασσαν, ὅπως πᾶν κακὸν ὁμοῦ μετὰ τοῦ πλοιαρίου φύγῃ ἐκ τοῦ χωρίου καὶ θυθισθῇ εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης. Ἐάν ὅμως τὸ πλοίαριον τοῦτο ἔνεκα τοῦ πνέοντος ἀνέμου ἢ τῶν βευσμάτων προσορμισθῇ εἰς τὴν παραλίαν ἄλλου τινὸς χωρίου, θεωρεῖται τοῦτο ὡς κάκιστος οἰωνός, καὶ τὸ χωρίον, ἐνθα προσωρμίσθη τὸ πλοίαριον, ὀφείλει νὰ κινήσῃ πόλεμον κατὰ τοῦ χωρίου, ἐξ οὗ τὸ πλοίαριον ἀνέχῃ ὥστεν· ὁ δὲ πόλεμος διαλύεται, ὡς ἀνωτέρω εἵπομεν, διὰ τῆς παρεμβάσεως τῶν γυναικῶν.

Ἐντοσούτῳ πᾶσαι αἱ προσπάθειαι τῶν ἱεραποστόλων πρὸς μεταφύτευσιν τοῦ χριστιανισμοῦ εἰς τὰς νήσους ταύτας ἀπέτυχον ἐντελῶς. Ἀπὸ τοῦ 1768-87 εἰκοσιτέσσαρες ἱεραπόστολοι ἐθυσίασαν τὴν ζωὴν των ἄνευ τινὸς ἀποτελέσματος. Τὰ χριστιανικὰ δόγματα ἀπῆρσκαν εἰς

τοὺς Νικοβαρίους· δὲν ἤκουοντο εἰς τὰς διηγήσεις τῶν ἱεραποστόλων περὶ θαυμάτων, ἀλλ' ἀπῆτουν παρ' αὐτῶν τῶν ἱεραποστόλων νὰ κάμωσι τὰ θαύματα, ὅπως πεισθῶσι καὶ πιστεύσωσιν.

Οἱ Νικοβαριοὶ εἶναι ἀρκούντως ἀνεπτυγμένοι διανοητικῶς· ἀλλὰ δὲν ἔχουσιν ἀφορμὴν περαιτέρω ἀναπτύξεως, διότι ἡ φύσις παρέχει πάντα τὰ ἀναγκαζούντα αὐτοῖς ἐν μεγίστῃ ἀφθονίᾳ καὶ αὐτοὶ δὲν ἔχουσι τὴν ἀνάγκην νὰ σκεφθῶσι περὶ εὐρέσεως τῶν πρὸς τὸ ζῆν πόρων. Ἀγαπῶσι πολὺ τὴν μουσικὴν, καὶ ἡ σύζυγος τοῦ Ἀγγλου διοικητοῦ τοὺς ἐδίδαξε τὸν Ἀγγλικὸν βασιλικὸν ὕμνον, ὃν ᾄδουσι μὲ φωνὴν ἀρκετὰ καλὴν καὶ μὲ λέξεις νικοβαρίας.

Ἡ τροφὴ τῶν ἐντοπίων εἶναι ἀπλῆ. Ἄν καὶ ἔχωσιν ἐν ἀφθονίᾳ χοίρους καὶ ὀρνίθας, δὲν τρώγουσιν ἐκ τούτων εἰμὴ μόνον εἰς ἐπισήμους καὶ ἐορτασίμους περιστάσεις. Ἡ καθημερινὴ των τροφὴ εἶναι ὁ μυελὸς τῶν κοκοφοινίκων, ὀρύζιον, τὸ ὅποσον δι' ἀνταλλαγῆς ἀγοράζουσι παρὰ τῶν ἐμπόρων τῆς Βιρμανίας, καὶ ἰχθύς. Ἀλιεύουσι τὴν νύκτα βοθηεῖα πυρῶν καὶ διὰ καμακίων· ἑκατοντάδες λέμβων μὲ τοὺς πυρσοὺς των περιστέφουσι τὴν νύκτα τὰς νήσους χάριν ἀλιείας.

Τὸ κυριώτερον αὐτῶν ποτὸν εἶναι τὸ γάλα τῶν κοκοφοινίκων, τὸ ὅποσον εἶναι διττῶς αὐτοῖς εὐεργετικόν, διότι καὶ τὰ φρέατα εἶναι σπάνια, καὶ τὸ ὕδωρ φέρει πυρετοὺς· ἐκ δὲ τοῦ χυμοῦ τοῦ ἄνθους τῶν κοκοφοινίκων παρασκευάζουσι πνευματώδες ποτόν. Ἀφθονώτατοι εἶναι ἐν ταῖς Νικοβαρίαις νήσοις οἱ κοκοφοίνικες· οἱ φλοιοὶ τῶν καρπῶν τούτων χρησιμεύουσιν ὡς τροφὴ τῶν χοίρων.

Ὁ κοκοφοῖνιξ εἶναι τὸ κυριώτερον τῶν δένδρων. Αὐτὰ σχηματίζουσιν ὡς περιφράγματα τῶν χωρίων, τὰ ὅποια πάντα κεῖνται παρὰ τὴν θάλασσαν. Ὁ καρπὸς αὐτῶν τῶν δένδρων εἶναι τὸ κυριώτερον προῖον τῆς ἐξαγωγῆς τοῦ ἀρχιπελάγους τούτου. Ἐκατὸν κοκοφοίνικες (καρποὶ) ὑπολογίζονται ἀντι ἐνὸς ταλλήρου· σπανίως ὅμως πληρόνονται διὰ χρημάτων, ἀλλὰ συνήθως ἀνταλλάσσονται ἀντι πελέκων, ἐνδυμάτων, μαχαιρῶν ἢ καὶ ρουμίου, τὸ ὅποσον οἱ Νικοβαριοὶ ὑπερβολικῶς ἀγαπῶσιν. Ἐπίσης ἀρεστότατον ἐμπόρευμα ἀνταλλαγῆς εἶναι τὰ πυρεῖα (σπίρτα). Παρ' αὐτοῖς εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει, ἀλλ' ἤδη σπανιώτερον, ἡ διὰ τῆς τριβῆς δύο ξύλων παραγωγὴ τοῦ πυρός. Πρὸς τοῦτο ἔχουσι δύο μεθόδους· ἡ τρίβουσι τὸ ὀξύ μέρος τοῦ ξύλου ἐπὶ τοῦ ἐτέρου ξύλου, κάτωθεν τοῦ οἵου κεῖνται ῥινίσματα· ἡ σχηματίζουσιν ὀπὴν ἐντὸς τοῦ ἐνὸς τῶν ξύλων, ἐν τῇ ὁποίᾳ στρέφουσι λεπτὸν τεμάχιον ἐτέρου ξύλου, μέχρις οὗ ἐκ τῆς τριβῆς ἀναπτυχθῇ ἡ θερμότης καὶ κατόπιν ἡ ἀνάφλεξις. Ἀπαιτεῖται ὅμως εἰς τοῦτο μεγάλη

ἐπιτηδεύουσι καὶ Εὐρωπαῖοι δοκιμάσαντες τοῦτο ἀπέτυχον.

Εὐεργετικὸς ὡς καὶ ὁ κοκοφοῖνιξ εἶναι καὶ ὁ πάνδανος, φυτὸν, τὸ ὁποῖον παρέχει τοῖς Νικοβαρίοις τὸν ἄρτον. Τὸ δένδρον τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἐν μεγίστῃ ἀφθονίᾳ φέρεται εἰς τὰς Νικοβαρίας νήσους, ἔχει ἄλως ἰδιαίτερον καὶ πρωτότυπον τὸ σχῆμα.

Ἐπὶ βράσεως ἐνχερίων ῥιζῶν, αἵτινες φαίνονται μακρόθεν ὡς σύμπλεγμα μεγάλων πασσάλων, ἐπικάθηται λεπτὸς κορμὸς, ὅστις εἰς τὸ ἄνω μέρος αὐτοῦ φέρει ἀλλόκοτον σύμπλεγμα κλάδων μετὰ μακρῶν λεπιδομόρφων φύλλων καὶ ἐπιμήκων καρπῶν.

Ἀξιοσημείωτος εἶναι ἡ ἀρχιτεκτονικὴ τῶν οἰκίων των· εἶναι αἱ οἰκίαι αὐταί, ὡς αἱ κατοικίαι τῶν προϊστορικῶν ἀνθρώπων, ἐκτισμέναι ἐπὶ πασσάλων παρὰ τὴν θάλασσαν, τὸ μὲν ὅπως μὴ ὅσιν ἐκτεθειμέναι εἰς τοὺς κινδύνους τῶν πλημμυρούντων κυμάτων, τὸ δὲ ὅπως ἀποφεύγωσιν οἱ ἄνθρωποι τὰ μιάσματα τοῦ ἐδάφους, τὰ γεννῶντα τοὺς πυρετούς. Περὶ προφυλάξεως ἀπὸ ἄγριας θηρίας δὲν σκέπτονται, διότι αἱ νῆσοί των εἶναι ἐντελῶς ἀπηλλαγμέναι τούτων. Πρὸς ἀποφυγὴν τῶν πυρετῶν ἐκτίσαν καὶ οἱ Εὐρωπαῖοι τὰς οἰκίας των ἐπὶ πασσάλων κατὰ τὸ σύστημα τῶν ἐγχωρίων.

Αἱ καλύβαι τῶν ἐγχωρίων εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον στρογγύλαι, καὶ κεῖνται δέκα περίπου πόδας ὑπεράνω τοῦ ἐδάφους. Ἀπέναντι τῆς εἰσόδου εἰς τὸ βάθος κεῖται ἡ ἐστία, ἥτις ὅμως δὲν ἔχει καπνοδόχον· διὸ καὶ ὅλαι αἱ καλύβαι εἶναι ἐσωτερικῶς μελαναὶ ἐκ τοῦ καπνοῦ. Ἀνωθεν τῆς ἐστίας κρέμονται οἱ ἐκ τοῦ καρποῦ τοῦ πανδάνου ζυμωμένοι ἄρτοι πρὸς ξήρανσιν, ὡς καὶ τὰ ἐκ τοῦ φλοιοῦ τῶν κοκοφοινίκων ἀγχεῖα· ἀριστερᾷ εὐρίσκεται τὸ εἰκονοστάσιον, ὅπως τὸ περιεγράψαμεν ἀνωτέρω, δεξιᾷ δὲ μία ἢ περισσώτεραι ξύλιναι μορφαί. Δόρατα, μάχαιραι καὶ τὰ οἰκιακὰ σκεύη εἶναι ἀνηρτημένα πλησίον τῆς εἰσόδου. Ἐξαιρέσει τοῦ καπνοῦ τάξις καὶ καθαριότης ἀρκετὴ ἐπικρατεῖ ἐν τῇ ἐσωτερικῇ τῶν μικρῶν τούτων οἰκίσκων. Κάτωθεν τῆς θολωτῆς στέγης ὑπάρχει εἶδος ἀποθήκης (σοφίτας), ἐνθα ἐναποτίθενται τὰ τρόφιμα.

Τὰ χωρία δὲν εἶναι μεγάλα· μόλις μετροῦσι 16 καλύβας. Τὰ μέρη τῆς παραλίας, τὰ ὁποῖα ἕνεκα τῶν ὑφάλων εἶναι ἐπικίνδυνα διὰ τὰς λέμβους, σημειοῦνται δι' ὑψηλῶν ἰσθμῶν ἐμπειρηγμένων ἐντὸς τῆς θαλάσσης.

Αἱ λέμβοι τῶν Νικοβαρίων εἶναι κορμοὶ δένδρων ἐσκαμμένοι διὰ τοῦ πυρὸς καὶ τοῦ πελέκως· τὸ μῆκος αὐτῶν εἶναι πλέον τῶν 20 ποδῶν· τὸ δὲ πλάτος των οὐδέποτε μεγαλείτερον τῶν δύο ποδῶν. Τὰ κωπία εἶναι μικρὰ καὶ κομψότατα εἰργασμένα. Αἱ λέμβοι αὐταὶ εἶναι τό-

σον ἐλαφραὶ, ὥστε συχνάκις μετακομίζονται διὰ ξηρὰς ὑπὸ δύο μόνον ἀνθρώπων ἀπὸ τοῦ ἑνὸς μέρους τῆς νήσου εἰς τὸ ἄλλο. Ἐν καιρῷ τῆς ἀμπώτιδος τὰ ὕδατα ἀποσύρονται τόσον πολὺ, ὥστε εὐρωπαϊκὴ λέμβος μόλις εἰς 500 βημάτων ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς παραλίας φθάνει· αἱ ἀβαθεῖς τῶν ἐγχωρίων λέμβοι φθάνουσιν ἀπροσκόπτως μέχρι τῆς παραλίας.

Ἡ ἐνδυμασία τῶν Νικοβαρίων εἶναι ἀτελεστάτη. Κάλυμμα περὶ τὴν ὀσφύν εἶναι τὸ μόνον σχεδὸν ἐνδυμάτων. Τῶν γυναικῶν τὸ κάλυμμα εἶναι πλατύτερον τοῦ τῶν ἀνδρῶν. Ἀγαπῶσιν ὅμως εἰς υπερβολὴν τὴν εὐρωπαϊκὴν ἐνδυμασίαν, καὶ πολλάκις ἕνεκα τῆς μανίας των ταύτης συνέβησαν κομικώταται σκηναί, ἅμα ἡγγέλλετο ἡ ἐμφάνισις Εὐρωπαίων· ὁ μὲν ἐξήρχετο γυμνὸς φορῶν μόνον ὑψηλὸν εὐρωπαϊκὸν πῆλον, ὁ δὲ μόνον φράκον, ἄλλος πάλιν μὲ μόνας περικνημίδας· ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ γυναῖκες φοροῦσαι ὅλως εὐρωπαϊκὴν ἐνδυμασίαν.

Ὁ βίος τῶν ἐγχωρίων εἶναι συνήθως βραχύς. Ὅταν ἀποθάνῃ ἀνὴρ, θάπτεται πλησίον τοῦ χωρίου, ἐπὶ δὲ τοῦ τάφου συντρίβονται παρὰ τῶν συγγενῶν τὰ δόρατα καὶ τὰ οἰκιακὰ σκεύη τοῦ ἀποθανόντος, καὶ τὰ συντρίμματα συσσωρεύονται ἐπὶ τοῦ τάφου, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ἐμπήγνυται πάσσαλος, ἐνθα ἀναρτῶνται ῥάκη ἐκ τῆς ἐνδυμασίας τοῦ ἀποθιῶσαντος. Τρεῖς μῆνας δὲ μετὰ τὸν θάνατον ἐκθάπτεται τὸ σῶμα, καὶ ἡ πλησιεστέρα τῶν συγγενῶν γυναικῶν αὐτοῦ πίπτει θρηνοῦσα καὶ κλαίουσα ἐπὶ τοῦ πτώματος καὶ τίλλει τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς τῆς. Μεθ' ὃ θάπτεται ἐκ δευτέρου ὁ νεκρός. Τὸ πένθος διαρκεῖ ἐπὶ δύο μῆνας, καὶ κατὰ τὴν διαστήμα τοῦτο μῆτε τραγούδια, μῆτε χοροὶ ἐπιτρέπονται ἐν τῷ χωρίῳ· οὐδεὶς χοῖρος σφάζεται· καὶ οἱ πλησιέστεροι συγγενεῖς φυλάττουσιν ἐντελῇ ἀποχὴν καὶ βουμίου καὶ τοῦ καπνοῦ αὐτοῦ, ὃν καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες καθ' ὑπερβολὴν καπνίζουσι.

Μεταξὺ τῶν τοσούτων προτερημάτων τῶν ἀποκέντρων τούτων νησιδίων ὑπάρχει ἐν φοβερὸν κακόν, οἱ πυρετοί. Τὸ μίasma τοῦτο ἀναπτύσσεται ἐκ τῶν μεγάλων ἐλῶν τῶν παρὰ τὴν παραλίαν. Οὐδεὶς σχεδὸν ἀποφεύγει τὸ μίasma καὶ πρὸ πάντων προσβάλλονται οἱ ξένοι. Καὶ αὐτοὶ οἱ χοῖροι καὶ οἱ κύνες προσβάλλονται ὑπὸ τῶν πυρετῶν τούτων. Ἐκ τῶν 250 καταδίκων κατὰκεινται συνήθως 50 πυρέσσοντες.

Ἡ ἀγγλικὴ κυβέρνησις ἐπροσπάθησε μετὰ πολλῆς ἐπιμονῆς νὰ καταστρέψῃ τὰς ἐν ταῖς νήσοις ταύταις ἐστίας τοῦ μιάσματος, ὅπως κατέρθρωσε τοῦτο ἐν Σιγγαπὸρῃ, ἐν Πενάγγῃ καὶ ἄλλαχοῦ. Ἐνταῦθα ὅμως ἄνευ ἀποτελέσματος· διὸ καὶ ἐσχάτως ἀπεφάσισε νὰ καταργήσῃ πάλιν τὰς φυλακὰς ἐν ταῖς Νικοβαρίαις νήσοις, καὶ ν' ἀφήσῃ ἐν αὐταῖς μόνον μικρὸν στρατιωτικόν

ἀπόσπασμα ἐπὶ τῆς νήσου Καμόρτας, χάριν τῆς κατοχῆς.

I. Π.

ΔΑΠΑΝΑΙ ΥΠΕΡ ΤΙΝΩΝ ΠΟΛΕΜΩΝ ΤΟΥ ΙΟ΄ ΑΙΩΝΟΣ

Κατὰ τὴν παρουσιασθεῖσαν ἔκθεσιν ἐν τῇ Ἐθνικῇ Συνελεύσει τῆς Γαλλίας ἡ χώρα αὕτη ἐδᾶπάνησεν ὑπὲρ τοῦ κατὰ τῆς Γερμανίας πολέμου 9 δισεκατομμύρια καὶ 283 ἑκατομμύρια φράγκων. Ἐδᾶπανήθησαν λοιπὸν ὑπὲρ τοῦ πολέμου διὰ μιᾶς περισσώτερα τῶν ὅσα δαπανῶνται ἐπὶ πέντε ἔτη δι' ἐτησίων προϋπολογισμῶν, καὶ μάλιστα ἐξωγωμένων. Ἐὰν τώρα ἀφαιρεθῶσιν ἐκ τῶν 9 τούτων δισεκατομμυρίων καὶ 288 ἑκατομμυρίων φράγκων οἱ δύο προϋπολογισμοὶ τοῦ πολέμου (οἵτινες ὑπελογίσθησαν κατὰ κανονικὸν τινα μέσον ὅρον) τῶν ἐτῶν 1870 καὶ 1871, μένει ποσὸν ἐξ 7 δισεκατομμυρίων καὶ 912 ἑκατομμυρίων φράγκων, ὅπερ ὅμως σχετικῶς εἶναι μέτριον, ὅταν μάλιστα ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ μακρὰ διάρκεια τοῦ πολέμου καὶ τὸ ἀδιάλλακτον μῖσος, μεθ' οὗ διεξήχθη, ἔτι δὲ καὶ ἡ δαπάνη πρὸς συντήρησιν πολλῶν ἑκατοντάδων χιλιάδων στρατιωτῶν γερμανῶν ἐπὶ τοῦ γαλλικοῦ ἐδάφους.

Τὸ γαλλικὸν Ὑπουργεῖον ὑπελόγησε τὰς δαπάνας καὶ τὰς ἀπωλείας, τὰς προελθούσας ἐκ τοῦ πολέμου· παρέλειψεν ὅμως μόνον νὰ προσθήσῃ ἐν τῷ καταλόγῳ τὴν ἀξίαν τοῦ ἐδάφους τῶν δύο παραχωρηθεισῶν ἐπαρχιῶν, ἥτις ἀναβαίνει μέχρι 4 δισεκατομμυρίων καὶ 333 ἑκατομμυρίων φράγκων. Ἐὰν ἐπομένως εἰς τὰ 9 δισεκατομμύρια καὶ 288 ἑκατομμύρια τῆς ἐκθέσεως προσετίθεντο τὰ 4 ταῦτα δισεκατομμύρια καὶ 333 ἑκατομμύρια, συνεκεφαλαιούντο δὲ καὶ τὰ εἰσοδήματα τοῦ ἔτους, ἤθελεν εὐρεθῇ, ὅτι ὁ σήμερον προϋπολογισμὸς τῆς Γαλλίας ὑπερβαίνει τοὺς ἐπὶ Ναπολέοντος τοῦ Γ' περίπου κατὰ 20 δισεκατομμύρια φράγκων.

Οἱ δὲ Γερμανοὶ ἐδᾶπάνησαν ὑπὲρ τοῦ πολέμου προφανῶς ὀλιγώτερα, διότι οἱ στρατοὶ αὐτῶν ἐμάχοντο ἐν ἐχθρικῇ χώρᾳ, διότι δὲν ἦσαν ἡναγκασμένοι νὰ τροφοδοτῶσι πόλεις, καὶ διότι παρὰ τοῖς Γερμανοῖς ἡ διατροφή τοῦ στρατοῦ καὶ ἡ παράδοσις τῶν προμηθειῶν ἐγίνοντο μετὰ πολὺ μείζονος τάξεως καὶ οἰκονομίας, ἢ παρὰ τοῖς Γάλλοις.

Ἀλλ' οὐδέποτε ἐγνώσθη ἀκριβῶς πόσα ἐδᾶπάνησεν ἡ Γερμανία ὑπὲρ τοῦ πολέμου. Ὁ ἀρχιγραμματεὺς ἐδήλωσεν, ὅτι ἡ Βορεῖα Ὀμοσπονδία ἐδᾶπάνησεν 1,148 ἑκατομμύρια φράγκων. Τὰ δὲ ταμεῖα τῶν Γερμανικῶν Κρατῶν ἦσαν ἐντελῶς κενὰ καθ' ἣν στιγμήν ὑπεγράφετο ἡ ἀναχωρῆ ἐν Βερσαλλίαις τῇ 13 Φεβρουαρίου 1871· καὶ ἄνευ τοῦ ἐπιβληθέντος τῇ πόλει τῶν Παρισίων φόρου

καὶ τῆς πληρωμῆς τῆς πρώτης δόσεως ἐκ τῆς λόγῳ τοῦ πολέμου ἀποζημιώσεως, ἡ Γερμανία δὲν ἤθελε ποτε δυνήθῃ ν' ἀποφύγῃ τὴν ἀνάγκην δανείου. Εἶναι ἄρα πρόδηλον, ὅτι τὰ 40 ἑκατομμύρια ταλλήρων, ἥτοι 150 ἑκατομμύρια φράγκων, τὸ ὑπόλοιπον τοῦ ὑπὲρ τοῦ πολέμου Ταμεῖου τῆς Γερμανίας, ὡς ἐπίσης καὶ τὰ 390 ἑκατομμύρια ταλλήρων, τὰ προερχόμενα ἐκ τῶν δανείων τοῦ 1870-1871 ἔτους, ἥτοι 1,198 ἑκατομμύρια φράγκων, εἶναι, λέγομεν, πρόδηλον, ὅτι ταῦτα πάντα ἐδᾶπάνησεν ἡ Γερμανία ὑπὲρ τοῦ πολέμου.

Δύναται λοιπὸν νὰ λεχθῇ, ὅτι αἱ ὑπὲρ τοῦ πολέμου δαπάναι ἀμφοτέρων τούτων τῶν ἐθνῶν δὲν ἦσαν ὑπέρογκοι· ἐν πολέμοις τῶν νεωτέρων χρόνων ἐδᾶπανήθησαν ποσὰ πολὺ ἀνώτερα.

Ὀλίγῳ πρότερον ἡ Βρασιλία εἶχε κηρύξει πόλεμον κατὰ τῆς Παραγουάης, παρέταξε δὲ δυνάμεις πολὺ κατωτέρας. Καὶ ὅμως ὑπὲρ τοῦ πολέμου ἐκείνου ἐδᾶπανήθησαν οὐχὶ ὀλιγώτερα τῶν 375 ἑκατομμυρίων φράγκων.

Κατὰ τὴν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας πόλεμον αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι ἐδᾶπάνησαν 12 δισεκατομμύρια καὶ 280 ἑκατομμύρια φράγκων.

Ὑπὲρ τῶν κατὰ Ναπολέοντος τοῦ Α' πολέμων ἡ Ἀγγλία κατέβηκε 12 δισεκατομμύρια καὶ 300 ἑκατομμύρια φράγκων, καὶ ὑπὲρ τοῦ Κριμαϊκοῦ πολέμου περὶ τὰ 5 δισεκατομμύρια φράγκων.

Κατὰ τὸν πρὸς τὴν Ἀβυσσινίαν πόλεμον, ὅστις ὑπῆρξεν οὕτως εἰπεῖν στρατιωτικῇ τις ἐκδρομῇ, διαρκέσασα ὀλίγας μόνον ἐβδομάδας, ἐδᾶπανήθησαν 245 ἑκατομμύρια φράγκων. Ὑπὲρ δὲ τοῦ κατὰ τῶν Ἀσχαντιῶν πολέμου κατεβλήθησαν 27 ἑκατομμύρια φράγκων. Αἱ δαπάναι τοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1870-1871 πολέμου φαίνονται ἔτι μετριώτεραι, καθόσον ὑπολογίζονται ἐν αὐταῖς αἱ πρὸς ἰδιώτας καταβληθεῖσαι ἀποζημιώσεις, αἵτινες ἀνέρχονται ὡς πρὸς μὲν τοὺς Γερμανοὺς εἰς 174 ἑκατομμύρια φράγκων, ὡς πρὸς δὲ τοὺς Γάλλους εἰς 574 ἑκατομμύρια φράγκων.

Ἀλλ' ἐὰν αἱ δαπάναι τοῦ πολέμου ἐξωφλήθησαν πλεον ἢ τρεῖς διὰ τῶν καταβληθέντων φόρων, τίς ὅμως θέλει ἀναπληρώσει τὴν ζωὴν 300,000 ἀνδρῶν καὶ πλεον, πεσόντων ἐν ταῖς μάχαις ἐκατέρωθεν, ἢ γογγυζόντων ἐν τοῖς νοσοκομείοις;

Ἐδᾶπανῶντο καθ' ἑκάστην ὑπὲρ τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ κατὰ τὸν πόλεμον 10 ἑκατομμύρια φράγκων.

Ἡδύνάτο βεβαίως ἡ Γαλλία νὰ δαπανήσῃ κατὰ τὸν πόλεμον πολὺ ὀλιγώτερα, ἐὰν ἡ ἐξέγερσις τοῦ Δήμου δὲν ἐπηύξανε ἐπαισθητῶς τὰ δαπανηθέντα. Ὡς ἐκ τῆς ἐξέγερσεως τοῦ Δήμου, κατὰ τοὺς ὑποβληθέντας τῇ Συνελεύσει πίνακας, ἐδᾶπανήθη 1 δισεκατομμύριον φράγκων, μὴ συμπεριλαμβανομένης τῆς ἀξίας τῶν πυρποληθεισῶν οἰκῶν καὶ τῶν καταστραφέντων δημοσίων οἰκοδομημάτων. Ἰνα δὲ γενικῶς εἴπωμεν, αἱ ἐπαναστάσεις εἶναι πολὺ τῶν πολέμων ἐπιβλαβέστεραι.

Ἡ Ἐπανάστασις τοῦ Φεβρουαρίου ἐν τῇ Γαλλίᾳ, κατὰ τὰς πληροφορίες τῆς Συνελεύσεως, ἐπὶ νενεκε ζῆμίαν τῇ χώρᾳ ἐκ 10 δισεκατομμυρίων φράγκων. Κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 1848 ἔτους 11, 000 μικροεμπόρων ἐπτώχευσαν. Τὸ μεταλλικὸν ἐναποταμίευμα τῆς Τραπεζῆς ἀπὸ 226 ἑκατομμυρίων περιορίσθη εἰς 49 ἑκατομμύρια μόνον.

Ὡστε λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν τὰ κατὰ τὴν Ἐπανάστασιν τοῦ 1848 ἔτους γενόμενα ἐν τῇ Γαλλίᾳ, συγκρίνοντες δὲ ταῦτα πρὸς ὅσα συνέβησαν κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1870-1871 ἔτους, εὐρίσκομεν, ὅτι κατὰ τὴν Ἐπανάστασιν ἡ Γαλλία ὑπέστη γενικῶς δυστυχίας μεγαλειτέρας. Διότι ἐν 1848 ἔτει αἱ ὑποθέσεις καὶ τὰ συμφέροντα τῶν ἰδιωτῶν εἶχον παραλύσει ὥς ἐκ τοῦ γενικοῦ φόβου, ἐνῶ κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1870-1871 αἱ ὑποθέσεις καὶ τὰ συμφέροντα ἐκείνων ἐβάδιζον σχεδὸν ὡς συνήθως.

Ἡ Γαλλία ἐπλήρωσεν εἰς τὴν Γερμανίαν λόγῳ ἀποζημιώσεως ἐπὶ τῷ τελευταίῳ πολέμῳ 5 δισεκατομμύρια φράγκων, ποσὸν ὕπερ οὐδενὸς λαοῦ ἡ ἱστορία ἀναφέρει ὡς πληρωθὲν ἐκ τοιαύτης αἰτίας. Καὶ ὅμως τὸ γαλλικὸν ἐμπόριον δὲν συνεταράχθη ἐκ τῆς τοιαύτης καταβολῆς, ἐνῶ ἡ Γερμανία, ἡ τὰ 5 ταῦτα δισεκατομμύρια παραλαβούσα, ὑπέστη κρίσιν νομισματικὴν δεινοτάτην. Αἰτία τούτου εἶναι ὁ πλοῦτος τοῦ γαλλικοῦ λαοῦ περὶ τοῦ πλούτου δὲ τούτου τοῦ γαλλικοῦ λαοῦ πρὸ ἡμίσεως περίπου αἰῶνος ὁ διάσημος Ἀγγλος Ροβέρτος Πήλ ἐλεγεν: «Ἐὰν ἐν τῇ Ἀγγλίᾳ ἐπὶ δέκα ἀνθρώπων κερδιζόντων, πέντε ἐναποταμιεύουσιν, ἐν τῇ Γαλλίᾳ ὅμως ἐπὶ δέκα ἐναποταμιεύουσιν οἱ ἑννέα.»

Ποῖον λοιπὸν εἶναι νῦν τὸ ἡμέτερον συμπέρασμα; Ὅτι, ἐὰν ὁ ἀναγνώστης προσθήσῃ τὰ ποσὰ τὰ δαπανηθέντα ὡς ἐκ τῶν πολέμων ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ παρόντος αἰῶνος, θέλει εὑρεῖ, ὅτι κατεδαπανήθησαν ἀπειράριθμα δισεκατομμύρια φράγκων οὐχὶ ὑπὲρ τῆς εὐτυχίας καὶ τῆς προόδου τῆς ἀνθρωπότητος, ἀλλὰ τούναντίον πρὸς καταστροφὴν, δυστυχίαν καὶ ὄλεθρον αὐτῆς. Διὰ τοσούτων χρημάτων, εἰς τὰ ὁποῖα δὲν συνυπολογίζεται ἡ ζῶν τοσούτων ἀνθρώπων θυσιασθέντων, ἡ καταστροφὴ τοσούτων ἀριστουργημάτων τῆς τέχνης καὶ πολυτίμων πραγμάτων ἐξαφανισθέντων, διὰ πάντων τούτων πόσα ἡδύνατο ἡ ἀνθρωπότης νὰ καπορθώσῃ! Διὰ τοῦτο δύναται νὰ λεχθῇ, ὅτι ἐὰν οἱ λαοὶ δικαιῶνται νὰ μεμψιμοιῶσι, πρέπει νὰ μέμψωνται τοὺς κυβερνῶντας καὶ πολὺ περισσώτερον τὴν πανουργίαν καὶ τὴν υπερφροσύνην τῶν συμβουλευόντων τοὺς κυβερνῶντας.

N.

1. Τὴν εὐκολίαν, μεθ' ἧς ἡ Γαλλία ἐξπλήρωσε τὰς ἐπαχθεστάτας οικονομικὰς αὐτῆς ὑποχρεώσεις ἀποκαλεῖ ὁ γνωστὸς γάλλος οικονομολόγος Βολόσκη, ἐν τινι πραγματείᾳ αὐτοῦ, «θρίαμβον τῆς βιομηχανίας, τῆς φειδῶς καὶ ὑγινοῦ χρηματολογικοῦ συστήματος.»

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

τῶν πολυτίμων μετάλλων ἰδίως μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς Ἀμερικῆς.

Κατὰ τὸ ἔτος 1620 ἀνεκαλύφθη εἰς τὸ Περού τὸ περιφημότερον τῶν ἐν Ἀμερικῇ μεταλλείων, ὀνομασθὲν Ποτόκι. Ὑπολογίζουν, ὅτι ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης ἐξήχθησαν ἔκτοτε μέχρι σήμερον περὶ τὰ ἑπτὰ δισεκατομμύρια φράγκων εἰς ἄργυρον. Ὀλίγον πρότερον εἶχον ἀρχίσει κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἥτοι περὶ τὰ 1558, αἱ ἐργασίαι εἰς τὸ τμήμα τοῦ Μεξικοῦ Ζακατέκας καὶ εἰς τὴν περίφημον ἀρτηρίαν τοῦ Γουαναξουάτου. Τὸ τελευταῖον τοῦτο μέρος ἐθεωρήθη ὑπερτεροῦν ὅλα τ' ἄλλα, ἀφοῦ περιέχῃ τὴν Βαλεντιανήν, παράγουσαν καὶ ἀρκετὰ μεγάλην ποσότητα χρυσοῦ ἀπὸ τοῦ 1760 καὶ ἐντεῦθεν.

Ἐκ τῶν μερῶν τούτων ἐξακολοθεῖ ἄφθονος καὶ ἀδιάλειπτος ἡ ῥοή τῶν πολυτίμων μετάλλων εἰς τὴν παγκόσμιον κυκλοφορίαν τῶν μέχρι τέλους τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος. Ἀλλὰ ἡ μεγάλη ἐπανάστασις καὶ αἱ πολιτικαὶ ἀνωμαλίαι, αἱ ἐπροξένησεν εἰς τὴν Εὐρώπην ἡ Γαλλία περὶ τὰ τέλη τῆς ἑκατονταετηρίδος ταύτης, ἀντήχησαν μετ' ἀποτελεσμάτων καὶ εἰς τοὺς ἀντίποδας ἡμῶν ἐν Ἀμερικῇ. Ἡ εἰσβολὴ τῶν στρατιῶν τοῦ αὐτοκράτορος Ναπολέοντος εἰς τὴν Ἰσπανίαν παρέλυσεν τὴν μεταλλουργίαν ἐν ταῖς ἀποικίαις αὐτῆς· ὅτε δὲ ἤχησεν ἡ φωνὴ τῆς ἀνεξαρτησίας ἀπὸ τῶν ὀχθῶν τοῦ Ριοβράβου μέχρι τῆς Γῆς τοῦ Πυρὸς, ἐγκατελείφθη ἡ ἐξόρυξις καὶ αὐτῶν τῶν πλουσιωτάτων πηγῶν τῆς Βαλεντιανῆς καὶ τοῦ Γουαναξουάτου.

Μετὰ τὴν πρόσκαιρον ταύτην ἀνεμοζάλην, καθ' ἣν ὁ ἐτήσιος τόκος διὰ τοὺς μεταλλουργοὺς ἐν Ἀμερικῇ ἔφθασεν εἰς 100-120 τοῖς %, ἐπῆλθον δαψιλότεροι οἱ καρποὶ τῆς γαλλῆνης ἀπὸ τοῦ 1825, ὑπερβάσης τῆς ἐτησίας παραγωγῆς τὰ 200 ἑκατομμ. φράγκων, ἥτοι περὶ τὰς 700, 000 κιλόγραμμα ἀργύρου καὶ τὰς 15,000 κιλόγραμμα χρυσοῦ.

Εἰς τοῦτο τὸ σημεῖον εὐρισκομένης τῆς παραγωγῆς τῶν πολυτίμων μετάλλων ἐν Ἀμερικῇ ἐπῆλθεν ἡ ἀνακάλυψις τῶν μεταλλείων τῆς Καλιφορνίας περὶ τὰ μέσα τοῦ παρόντος αἰῶνος, τὰ ῥάξασα ῥιζήδων τὰς μέχρι τότε μεταλλικὰς σχέσεις τοῦ κόσμου. Τὸ μέταλλον εὐρίσκειτο σχετικῶς ἄφθονον ἐπὶ τῶν προσχώσεων τῶν ποταμῶν, ἐπὶ τῆς ὕψεως τῶν ὀρέων μετὰ τὰς βροχάς, καὶ παντοῦ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς ἢ τὸ πολὺ μέχρι τινῶν ποδῶν βάθους. Οἱ ἀναζητηταὶ ἐργατικοὶ περιορίζοντο τὸ κατ' ἀρχὰς νὰ ἀνακινῶσι τὴν γῆν δι' αἰχμηρὰς ῥάβδου καὶ νὰ συλλέγωσι τὰ ὁρατὰ τεμάχια· εὐρίσκοντο σπανιώτερον καὶ τεμάχια ζυγίζοντα λίτρας τινάς. Οὕτως ἐκφράζονται οἱ πρῶτοι περιηγηταί. Ὀλίγους δὲ μῆνας μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν ταύτην ἐπέτυχον

αί Ἠνωμένοι Πολιτεῖαι ἀπὸ τὸ Μεξικὸν τὴν πα-
ραχώρησιν τῆς ἐπαρχίας ταύτης, ὅτε ὁσονούπω
ὁ ἐλβετὸς ἀξιοματικὸς Σουττερ ἀνεκάλυψεν ἐκ
τύχης τὰς χρυσοφόρους ὄχθας τοῦ Σακραμέντου.
Ἡ ἐκεῖ πόλις τοῦ ἁγίου Φραγκίσκου, ἀριθμοῦσα
τὸ κατ' ἀρχὰς περὶ τὰς 200 ψυχάς, ἀριθμεῖ σή-
μερον ἴσως 200,000 ψυχῶν, πολλαπλασιασθὼν,
ὅν δὲν ὑπὲρ ἔχουσεν οὐδεμία ἄλλη πόλις ἐν τῷ
κόσμῳ εἰς τόσον βραχὺ διάστημα. Τὸ ἡμερήσιον
κέρδος ἐκάστου ἐργάτου ἔφθασε πολλάκις 50
δολλάρια καὶ μέχρις 80 (δρ. 300-480). Χρό-
νου δὲ προϊόντος ἐσυστηματοποιήθη ἡ ἐργασία
καὶ εἰργάζοντο οἱ ἀναζητηταὶ ἀνὰ τέσσαρες, ἐξ
ᾧ ὁ εἰς συνέλεγε τὸν κατὰλληλον χοῦν ἐκ τοῦ
ποταμοῦ, ὁ ἕτερος τὸν μετεκόμενεν εἰς τὴν κα-
λύβην των, ὁ τρίτος ἔστρεφε μικρὰν ξυλίνην μη-
χανὴν καὶ ὁ τέταρτος ἔχυνεν ἐπ' αὐτῆς ὕδωρ
διὰ τὸν πλῆσιμον τῶν ἐλαφροτέρων ἑτερογενῶν
οὐσιῶν· μετὰ τοῦτο ἀπεξήραινεν τὴν πλυμμένην
κόνιν καὶ διὰ φουήματος ἔμενε μόνη ἡ χρυσό-
κονις, ἀφαιρουμένων τῶν ἄλλων στοιχείων. Οὕτω
δὲ παρήγετο κέρδος κατὰ μέσον ὅρον ἑκατὸν
δολλαρίων καὶ ἑκάστην διὰ τοὺς τέσσαρας. Ἡ
ἀξία παντὸς πράγματος ἦτο τὸ κατ' ἀρχὰς μυ-
θώδης εἰς τὸν τόπον τοῦτον, ἕως οὗ τὸ ἐμπόριον
ἐσυσχέτισε τὴν ἀξίαν τῶν πραγμάτων κατὰ τὰς
ὥρας μὲν ἀλλ' ἀξένους ἐπὶ τοῦ Εἰρηنيκοῦ ὠκεα-
νοῦ δυτικὰς ἀκτὰς τῆς βορείου Ἀμερικῆς μετὰ τὴν
ἐν τῷ λοιπῷ κόσμῳ. Ἰατρικὴ ἐπίσκεψις ἐτιμᾶτο
τὸ κατ' ἀρχὰς ἐξ ὅλας οὐγγίας χρυσοῦ, οἱ Ἰν-
δοὶ ἐπλήρωνον μίαν οὐγγίαν χρυσοῦ δι' ἓν ἄ-
πλοῦν ὑποκάμισσον ἐργατικὸν κτλ. Ἐκ δὲ τῆς
ἀφθονίας ταύτης ἐσυμπέραινον, ὅτι αὐταὶ αἱ
πηγαὶ τοῦ χρυσοῦ καλύπτονται ἐν τοῖς κόλποις
τῶν σειρῶν τῆς Σιέρας-Νεβάδας, ὅθεν ἀπορ-
ρεύουσιν οἱ χρυσόρροες ποταμοί.

Ἐκτὸς τῆς Ἀμερικῆς τὰ ὀνόματα *Côte d'or*
(χρυσὴ παραλία) καὶ τῆς Γουινέας, ἧς τὸ ὄνομα
ἔφερον τὰ παλαιὰ χρυσὰ ἀγγλικὰ νομίσματα,
ἀποδεικνύουσιν, ὅτι ἡ Εὐρώπη ἀπὸ ἀρχαίων ἤδη
χρόνων ἐπρομηθεύετο τὸν χρυσὸν τῶν μερῶν τού-
των. Περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος αἰῶνος ὑπε-
λογίζετο ἡ ἐτησίᾳ παραγωγὴ περὶ τὰ 2,000 κι-
λόγραμμα· μ' ὅλας ὅμως τὰς κατὰ τὸν παρόντα
αἰῶνα προσπάθειάς τῆς Ἀγγλίας πρὸς αὐξήσιν
τῆς παραγωγῆς ταύτης δυσκόλως δύναται τις
νὰ παραδεχθῇ, ὅτι αὕτη μέχρι σήμερον ἐδι-
πλασιάζθη.

Πρὸς τὸν ἀφθονον πλοῦτον τῆς Ἀμερικῆς ἀν-
ταποκρίνονται μόνον τὰ χρυσορυχεῖα τῆς βορείου
Ῥωσσίας, τὰ περὶ τὸν Οὐράλην, τὸν χωρίζοντα
τὴν εὐρωπαϊκὴν ἀπὸ τὴν ἀσιατικὴν Ῥωσίαν,
καὶ τὰ κατ' ὅλην τὴν Σιβηρίαν· ἀλλὰ μέχρι σή-
μερον ἡ ἐτησίᾳ τῆς Ῥωσσίας νομισματοποιήσις
καὶ ἡ συγκέντρωσις μεγάλης ποσότητος μεταλ-
λικοῦ εἰς τὰ ταμεία τῆς Τραπεζῆς τοῦ ἐκτε-
τακμένου κράτους πρὸς ἀντιπροσώπευσιν τοῦ κυ-

κλοφοροῦντος χαρτονομίσματος δὲν ἐπέτρεψαν,
ὅπως ἐπιδράσῃ ἡ παραγωγὴ αὕτη ἐπὶ τῶν ἄλ-
λων ἀγορῶν τοῦ κόσμου. Ἦδη ὁ ἀρχαῖος Ἡρό-
δοτος βεβαίως, ὅτι τὰ βόρεια ταῦτα μέρη ἐπρο-
μήθεον χρυσὸν εἰς τὴν Ἑλλάδα (Ἰσσηδόνιοι,
Μασσαγέται κλ.)· περὶ δὲ τὸν δέκατον ἑβδομον
αἰῶνα Ἕλληνας ἐργατικὸς ἐκόμισε πρὸς τὸν
αὐτοκράτορα τεμάχια ἀργύρου, ἅτινα οὗτος ἐ-
ξήγαγεν ἀπὸ τῶν ἀποκρήμων ὁρέων τῆς Σιβη-
ρίας. Ἀπὸ τὰς ἀρχὰς ὅθεν τοῦ δεκάτου ὁγδόου
αἰῶνος ἤρξατο ἡ μεταλλικὴ παραγωγὴ τῆς Σι-
βηρίας, ἥτις κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος αἰῶ-
νος ὑπερτέρησε κατὰ πολὺ καὶ αὐτὴν τὴν παρα-
γωγὴν τῆς Ἀμερικῆς ὡς πρὸς τὸν χρυσόν. Τὰ
ὄρη Ἀλτάϊ (χρυσὰ ὄρη) καὶ οἱ τρεῖς κατὰ συνέ-
χειαν ποταμοὶ Ὅβις, Ἰενισσέης καὶ Λένας, ἐκ-
βάλλοντες εἰς τὸν βόρειον παγωμένον Ὁκεανὸν
μέχρι τῆς Καμτσιάκας, περιέχουσι ποσότητα
χρυσοῦ τόσην, ὥστε, χάρις καὶ εἰς τὰς τελειοτέρας
μεθόδους τὰς ἐφαρμοσθείσας ἀπὸ τὸ ἐπὶ τῶν
μεταλλείων μηχανικὸν σῶμα τῶν ἀξιοματικῶν
τῆς Ῥωσσίας, ἡ ἐτησίᾳ παραγωγὴ ἀνεβιβάσθη
ἀπὸ 983 κιλόγραμμα κατὰ τὸ 1823 εἰς 30,000
κιλόγραμμα κατὰ τὸ 1850, ἥτοι πλέον τῶν 400
ἐκατομμ. φράγκων ἐτησίως.

Ἐν ἐνὶ λόγῳ μέχρι σήμερον ἀληθεῖς πηγαὶ
τῶν πολυτίμων μετάλλων ἐν τῷ κόσμῳ φαίνον-
ται τὸ Μεξικόν, τὸ Περού, ἡ Ῥωσσία καὶ ἡ
Καλλιφορνία.

Ἐν Εὐρώπῃ ἐκτὸς τῆς Ῥωσσίας ἀξίαν μικροῦ
τινος λόγου παραγωγὴν παρέχουσιν ὡς πρὸς μὲν
τὸν χρυσὸν αἱ κοίται τοῦ Ῥήνου περὶ τὴν Μαν-
χάϊμ καὶ τοῦ Δουνάβεως κατὰ τὸ πρῶτον ἡμισυ
αὐτοῦ πρὸς τὰς πηγὰς του, ὡς πρὸς δὲ τὸν ἄρ-
γυρον ἡ χερσόνησος τῆς Ἰσπανίας, τῆς ὁποίας
ἡ παραγωγὴ ἀπὸ τοῦ 1835 κατέστη λίαν ση-
μαντικὴ. Μετὰ τὰ Ἰσπανικὰ μεταλλεῖα εὐλόγως
δύνανται τις νὰ κατατάξῃ τὸ ἐσχάτως ἀναβιῶσαν
ἡμέτερον Λαύριον, οὗτινος ὅμως τὴν τύχην κα-
τέστησε πρὸς προφανῇ ζημίαν τοῦ τε κοινοῦ καὶ
τοῦ Δημοσίου προβληματικὴν ἡ περὶ τὸ κινδυ-
νῶδες τῶν τοιούτων ἐπιχειρήσεων ἀπειρία καὶ ἡ
υἰέρμετρος πολιτικὴ ῥαδιουργία, τὸ μὲν ὑπερτι-
μήσασα δυσαναλόγως τὴν ἀξίαν του, τὸ δὲ ἐ-
πιβαρύνασα τὴν παραγωγὴν του μὲ ὑπερόγκους
φόρους, καὶ ἐπὶ τέλους παραδοῦσα αὐτὸ εἰς
οὐχὶ ἐπιτηδεῖαν ἐκμετάλλευσιν. Ἀλλ' ἂν καὶ ἡ
χώρα τῆς Εὐρώπης ἦναι πενιχροτάτη ὡς πρὸς
τὰς μεταλλικὰς πηγὰς, οὐχ ἦττον ἡ ἐξάσκησις
ἐνὸς μόνου ἐκ τῶν μικροτέρων κλάδων τῆς βιο-
μηχανίας τῆς κατέστη μεταλλεῖον, οὗτινος τὴν
σημαντικότητά δὲν δύνανται νὰ παρίδωσιν οἱ
οἰκονομολόγοι. Τὰ ἐργαστήρια τῆς ἐκκαθαρίσεως
ἐν Γαλλίᾳ, Ἀμβούργῳ, Ἀμστελδάμῳ, Βρυ-
ξέλλαις καὶ Πετροῦπόλει παράγουσι ἐτησίως περὶ
τὰ 1,600 ἕως 2,000 κιλόγραμμα χρυσοῦ ἐμπε-
ριχομένου εἰς τὸν κατὰ τὴν ἐκμεταλλεῖαν ἄργυρον.

Ἡ ὀλικὴ παγκόσμιος παραγωγὴ τῶν πολυτίμων μετάλλων ὑπελογίσθη περὶ μὲν τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος αἰῶνος εἰς 900,000 κιλόγραμμα ἀργύρου, ἀξίας 200,000,000 φράγκων, καὶ εἰς 24,000 κιλόγραμμα χρυσοῦ, ἀξίας 80 περίπου ἑκατομμυρίων φράγκων, περὶ δὲ τὰ μέσα τοῦ αἰῶνος εἰς 1,000,000 κιλόγραμμα ἀργύρου, ἀξίας 220 ὡς ἑγγιστα ἑκατομμ. φράγκων, καὶ εἰς 70,000 κιλόγραμμα χρυσοῦ, ἀξίας 250 ὡς ἑγγιστα ἑκατ. φράγκων. Ὡστε ἡ ἐτησίᾳ παραγωγὴ ἀμφοτέρων τῶν μετάλλων ἀνήρχετο εἰς ἀξίαν ἡμίσεος περίπου δισεκατομμυρίου φράγκ. περὶ τὰ μέσα τοῦ παρόντος αἰῶνος, ἥδη δὲ περιστρέφεται εἰς τὰ 700,000,000 πρὸ πάντων ἐξ αἰτίας τῆς ἀφθονωτέρας παραγωγῆς τοῦ ἀργύρου.

Ἐκ πρώτης ὄψεως ἴσως φαίνεται μικρὸν τὸ ποσὸν τῆς ἐτησίας παγκοσμίου παραγωγῆς ἀμφοτέρων τῶν μετάλλων ἐξ 700 ἑκατομμ. φράγκ., ἀλλὰ δὲν εἶναι μικρὸν, ἐὰν λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν του, ὅτι ὅλον τὸ ποσὸν τὸ ὑπάρχον εἰς τὸν κόσμον πρὸ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικῆς ὑπελογίσθη εἰς 1,600 μόνον ἑκατομμύρια καὶ ὅτι ὅλον τὸ ποσὸν, ὑπερ ὑπῆρχε κατὰ τὸ 1830 ἐν τῷ κόσμῳ, ἀνήρχετο εἰς 28 ἕως 33 δισεκατομμύρια. Παράδειγμα τῆς σπάνιως τῶν μετάλλων ἐν Εὐρώπῃ κατὰ τὸν μεσαῖον αἰῶνα εἶναι, ὅτι ὁ μὲν Λουδοβίκος ὁ ἅγιος ἐπροίκισε τὴν κόρην τοῦ ὑπανδρουθεΐσαν τὸν βασιλέα τῆς Καστίλιᾳ μὲ 114,000 φράγκων, ὁ δὲ Ἐδουάρδος Γ' ἔδωκεν εἰς τὴν κόρην τοῦ ἐτήσιον εἰσόδημα 2,700 φράγκων.

Ὁ κ. Michel Chevalier ὑπολογίζει πρὸ 25 ἐτῶν, χάριν περιεργείας ἀπλῆς, ὅτι ὅλος ὁ χρυσὸς ὁ παραχθεὶς ἀπὸ τὸν νέον κόσμον μόλις ἠθελε σχηματίζει ὄγκον 150 κυβικῶν μέτρων, ἥτοι τὸ ἥμισυ τοῦ χώρου μιᾶς μετρίας αἰθούσης τῶν Παρισίων.

Τὰ νομισματοκοπεῖα δὲν δύνανται νὰ μᾶς χορηγήσωσι καμμίαν πληροφορίαν βάσιμον, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐξ αἰτίας τῶν ἀνατυπώσεων καὶ ἀφ' ἑτέρου ἐξ αἰτίας τῆς κατὰ τὴν κυκλοφορίαν μεγάλης ἀπωλείας τῶν πολυτίμων μετάλλων, ἥτις συμβαίνει ἀφθονος μ' ὅλην τὴν φιλαργυρίαν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἥτις υπερβαίνει κατὰ τοὺς καταστατικολόγους πάντα ὑποθετικὸν ὑπολογισμόν. Ὁ οἰκονομολόγος Ἰακώβ ἐξετίμησεν ἐπὶ θετικῶν δεδομένων εἰς ἓν τριακοσιοστὸν καὶ ἐξηκοστὸν ταύτην τὴν ἐτησίαν ἀπώλειαν, ὁ δὲ Μακκουλὼχ μᾶλλον υπερβολικῶς εἰς ἓν ἑκατοστὸν.

Ὑπολογίζων τις τὴν ἀφθονον ἐτησίαν παραγωγὴν τῶν πολυτίμων μετάλλων, ἥτις προστίθεται εἰς τὸ ὑπάρχον ποσὸν, εὐκόλως δύνανται νὰ φθάσῃ εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι τὰ πολύτιμα μέταλλα χρόνου προϊόντος θὰ φθάσωσιν εἰς τόσον μέγαν ἐκπεσμόν, ὥστε δυσκόλως νὰ ἐκπληρῶσι τὰς σημερινὰς λειτουργίας των. Τὴν γνώμην ταύτην ὑποβοηθεῖ καὶ ἡ ἑτέρα σκέψις, ὅτι ἡ πρόοδος τοῦ πολιτισμοῦ ἐλαττοῖ τὴν χρῆσιν τῶν

μετάλλων διὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ χρήματος. Εἰς τοιοῦτον ὅμως ἐξευτελισμὸν δὲν εἶναι φόβος, ὡς ἐξεφράσθησάν τινες συγγραφεῖς, ὅτι δύνανται νὰ ὑποκύψωσι τὰ πολύτιμα μέταλλα. Καὶ πρῶτον μὲν ἡ ἀνόρουξις τῶν μετάλλων τούτων δεῖται δαπάνης οὐ μικρᾶς· παρετηρήθη δὲ ὅτι ἡ βαθμικία ὑποτίμησις ἐπιφέρει τὴν παύσιν τῶν ἐργασιῶν τῶν πτωχοτέρων μεταλλείων καὶ ὁ *Economist* τοῦ Λονδίνου ὑπελόγιζε τελευταῖον, ὅτι ἡ μέχρις 20 τοῖς $\frac{1}{10}$ ἑκπτώσις τοῦ ἀργύρου κάτω τῆς σημερινῆς ἀξίας τοῦ ἠθελε σταματήσει τὴν περαιτέρω παραγωγὴν καὶ αὐτῶν τῶν πλουσιωτάτων μεταλλείων τῆς Καλλιφορνίας. Δεύτερον δὲ ἡ παραμικρὰ ἐλάττωσις τῆς ἀξίας τῶν πολυτίμων μετάλλων συνεπάγεται κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς πυραμίδος τοῦ *Jean Baptiste Say* τὴν χρῆσιν των καὶ πρὸς ἄλλους σκοποὺς, τῆς τε πολυτελείας καὶ μηχανικῆς· καθόσον ἡ βαθμικία ἐλάττωσις τῆς τιμῆς πράγματός τινος αὐξάνει τὴν κατανάλωσιν καὶ κατὰ συνέπειαν τὴν ζήτησίν του καθ' ὃν λόγον πλατύνει ἡ πυραμὶς ἀπὸ τὴν κορυφὴν πρὸς τὴν βάσιν της. Κατὰ συνέπειαν εἶναι μᾶλλον χιμαιρικὸς ὁ φόβος τοῦ ἐπ' ἀπειρον ἐκπεσμοῦ αὐτῶν. Τελευταῖος δὲ λόγος κατὰ τοῦ εἰρημένου φόβου εἶναι καὶ τὸ ὅτι, νὰ μὲν περιττεῖται τὸ μεταλλικὸν ὅπως οὖν ἐν Εὐρώπῃ, ἀλλ' ἴστανται κεχρηγμένα ἀπειρα ἑκατομμύρια τῆς Ἀσίας καὶ Ἀφρικῆς, τὰ ὁποῖα ὁλονὲν ἄρχονται τὸ πρῶτον στάδιον τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, ὅπερ ἔχει ἀνάγκην τῆς μεγαλύτερας ποσότητος τῶν μετάλλων διὰ τὴν νομισματικὴν κυκλοφορίαν. Καὶ αὐτὸς ἔτι ὁ πρὸ δύο περίπου ἐτῶν ἀρξάμενος ταχὺς ἐκπεσμὸς τοῦ ἀργύρου φαίνεται μᾶλλον συνέπεια τῆς ἀποφάσεως τῆς γερμανικῆς αὐτοκρατορίας νὰ διατηρήσῃ μόνον τὴν ἐκ χρυσοῦ βάσιν· τιθεμένου δὲ ὡς ἐκ τούτου ἡμίσεος δισεκατομμυρίου φράγκων ἀργύρου ἐκτὸς τῆς γερμανικῆς κυκλοφορίας, ἐπόμενον εἶναι νὰ ἐπέλθῃ μέγας κλονισμὸς εἰς τὴν τιμὴν του μεχριστότου ἀπορρόφηθῇ ὅπως δῆποτε εἰς τὴν παγκόσμιον κατανάλωσιν. Παρεκτὸς τῆς Γερμανίας συνετέλεσεν εἰς τὸν ἀνωτέρω ἐκπεσμόν ἡ ἐν γένει τάσις καὶ ἄλλων ἐθνῶν πρὸς παραδοχὴν ἐνιαίας ἐκ χρυσοῦ βάσεως, ὁ περιορισμὸς τῆς νομισματοποιήσεως τοῦ ἀργύρου ὑπὸ τῶν συμβαλλομένων εἰς τὴν λατινικὴν ἑνωσιν τοῦ 1865, καὶ ἡ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἀφθονος παραγωγὴ τῶν ἐν Ἀμερικῇ μεταλλείων, ἀφοῦ, κατὰ τὸν *Economist*, ἡ ἐτησίᾳ παραγωγὴ τοῦ ἀργύρου ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείαις, περιστρεφομένη κατὰ μέσον ὅρον εἰς μόνον 10,000 λίρ. στερλίνας περὶ τὰ μέσα τῆς παρούσης ἑκατονταετηρίδος, ἔφθασε 2,500,000 τὸ 1870 καὶ 7,000,000 τὸ 1874.

Ἡ διαφορὰ τοῦ τρόπου τῆς παραγωγῆς τῶν δύο πολυτίμων μετάλλων συνίσταται κυρίως εἰς δύο τινά· ὁ μὲν χρυσὸς εὗρεται εἰς κόνιν ἢ μι-

κρά τεράχια ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κατὰ τὴν κοίτην ποταμῶν, σπανίως δὲ εὗρεθῇ εἰς μεγάλη τεράχια μεγέθους καρύου ἢ γρόνθου· ἐξαιρετικῶς ἀνεκαλύφθη κατὰ τὸ 1821 ἐν Καρολίνα ἐν τεμάχιον βάρους 22 κιλογράμμων. Κατὰ συνέπειαν ἡ εὗρεσις τοῦ χρυσοῦ εἶναι μᾶλλον ἀποτελεσματικῆς προσωπικῆς ἐνεργείας καὶ τῆς τύχης, ὅπερ τὸν καθιστᾷ πολυτιμότερον. Ὁ δὲ ἄργυρος εὗρεται εἰς ἀρτηρίας ἐπεκτεινομένας εἰς μεγαλειτέρας διαστάσεις ἐντὸς τοῦ ἐδάφους, ὡς παρὰ τὰς Ἀνδεις τῆς Ἀμερικῆς, καὶ ἡ ἐξαγωγή αὐτοῦ ἐνεργεῖται διὰ μηχανισμῶν, τῶν ὁποίων μεγάλη μὲν τὰ προαπαιτούμενα κεφάλαια, ἀλλ' ἡ τελειοποιήσις αὐξάνουσα τὴν παραγωγὴν ἐπὶ τὸ οἰκονομικώτερον καθιστᾷ τὸ μέταλλον εὐθυνότερον. Εἶναι ἐν τούτοις γνωστὸν, ὅτι τὰ μὲν μεταλλεῖα τοῦ χρυσοῦ εἶναι παντοῦ πενιχρότατα κατὰ τὸ ποσόν, τὰ δὲ τοῦ ἀργύρου ἀσυγκρίτως ἀφθονώτερα· τὴν δὲ ἐν Σιδηρίᾳ ἀφθονωτέραν παραγωγὴν τοῦ χρυσοῦ καρποῦται αὐτὴ ἡ Κυβέρνησις τῆς Ρωσσίας διὰ βχυτάτων φόρων, καθιστώντων ἀκριβώτερον τὸ παραγόμενον μέταλλον ἐν τῇ παγκοσμίῳ ἀγορᾷ.

Ἐκ τούτων τῶν τε φυσικῶν καὶ τεχνικῶν αἰτίων προέρχεται ἡ διαφορὰ τῆς σχετικῆς τιμῆς καὶ ἡ βαθμιαία ὑποτίμησις τοῦ ἐνὸς μετάλλου πρὸς τὸ ἕτερον. Ὁ μέγας Humboldt ἐξέφρασεν, ὅτι «ἐν γένει ἡ ἀφθονία τοῦ ἀργύρου εἶναι τοσαύτη κατὰ τὴν ἄλυσιν τῶν Ἀνδεων, ὥστε οἱ Εὐρωπαῖοι μόλις ἤρχισαν νὰ γεύωνται τοῦ ἀνεξαντλήτου πλούτου». Ὁθεν ἐξάγομεν, ὅτι ὁ ἄργυρος θὰ ἐκπίπτῃ πάντοτε μᾶλλον τοῦ χρυσοῦ ἐφ' ὅσον συγχωρῶσιν αἱ δαπάναι τῆς παραγωγῆς του· καὶ τοῦτο πραγματικῶς συμβαίνει καὶ ἀπέναντι τῶν ἄλλων ἐμπορευμάτων καὶ ἀπέναντι τοῦ χρυσοῦ.¹

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * * Θέριζε ἐγκαίρως τὸν στάχυν τῆς εὐτυχίας, ἄλλως μαρξίνεσαι καὶ τὸν χάνεις. Ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα τοῦ ἄνθους καὶ σχισθῇ τοῦ κόμπου τὸ κάλυμμα, κόψε το πρὶν ἢ ὁσμὴ του ἐξατμισθῇ, κόψε το πρὶν ἀπανθίσθῃ. Ἡ εὐκαιρία φεύγει ὡς τὸ ταχὺ κύμα τοῦ ποταμοῦ· ὡς ἐκείνο δὲν ἐπιστρέφει ὀπίσω. (Βασιλεὺς τῆς Βαυαρίας Λουδοβίκος Α΄.)

* * * Ἡ ἀναβολὴ εἶνε ὁ δυνηρότατος τρόπος τοῦ δαπανᾶν τὸν χρόνον. Ἡ κακίστη αὕτη συνήθεια αὐξάνει ὁσημέραι δολίως ὑφέρπουσα καὶ ἐπὶ τέλους καθίσταται πανίσχυρος. Τὸ κακὸν δὲν εἶνε μόνον, ὅτι ἀντὶ πράξεων πλάττομεν σχέδια καὶ δαπανῶμεν τὸν χρόνον εἰς ἀποφάσεις ὁπότε δ-φείλομεν νὰ μεταχειριζόμεθα καὶ τὰς στιγμὰς αὐτὰς ἐπ' ἀγαθῷ ἤμῶν τε καὶ τῶν ὁμοίων ἡμῶν, ἀλλ' ἡ δειλίᾳ αὕτη ἡ διανοητικὴ μᾶς ἀφαιρεῖ

1. Ἐστῶ, ἐκ τῆς περὶ Χρῆμα τὸς μελέτης τοῦ κ. Ι. Σ. Ζωγράφου.

ἐπὶ τέλους ἐντελῶς τὴν δύναμιν τοῦ ἀποφασίζεῖν, καὶ ὅταν ἀκόμη ὁ διαταγμὸς ἄγει εἰς προφανῆ κίνδυνον καὶ ᾗνε ἀναπόφευκτος μία ἀπόφασις, ἔστω καὶ πεπλανημένη.

* * * Οἱ γέροντες, καθὼς αἱ γυναῖκες καὶ τὰ παῖδια, οὐδέποτε πρέπει νὰ καταχρῶνται τοῦ προνομίου τῆς ἀδυναμίας των.

ΤΟ ΕΚΘΕΤΟΝ

Ψυχρὸς ἐσύριζε βορρᾶς, βαθὺ τὸ σκότος ἦτο,
καὶ ὑπνωτεν ἡ συμφορὰ μετὰ τῆς εὐτυχίας·
Ὁ ἄγρυπνῶν τὸν σιωπῇ ἐκείνην ἐροῦετο
καὶ ἔδλεπε τὸν θάνατον ἐν μέσῳ τῆς σκοτίας.

Ὁλοθυμὸς ἀντήχησεν, ὀλοθυμὸς νηπίου·
Ἦτο ἐν ἐκθετον—ἀγνὸς υἱὸς τῆς ἀμαρτίας—
καὶ κλαίει τὸ ταλαίπωρον πρὸ τοῦ βρεφοκομείου,
Κ' εἶδε τὴν νύκτα, πρὶν ἰδῇ τὴν χάριν τῆς πρωίας.

ὦ! τὴν πρωίαν τῆς ζωῆς ποτὲ δὲν θὰ γνωρίσῃ,
Μὲ φρίκην τὴν νεότητά αὐτοῦ θὰ ἐνθυμῆται·
Ἄσμα κἀνὲν φιλόστοργον δὲν θὰ τὸ ναναρίσῃ·
Κ' ἔχει μητέρα ἀγνωστον, ἣτις γυνὴ καλεῖται...

Πῶς σπλάγγνα ἔδωκε μητρός ὁ Πλάστης εἰς ἐν τέρας,
καὶ χεῖλ' ἐκ φιλῆμα καὶ γάλα εἰς τὰ στήθη;
Πῶς τὴν εἰκόνα ἑαυτοῦ δωρὼν εἰς τὰς μητέρας
κἀν τῶν θηρίων τὴν στοργὴν εἰς ταύτην ἀπηνήθη;

Ἐν μέσῳ ζάλης συλληφθὲν ἐρώτων ἀθεμίτων,
Ἐνθ' οὐδεὶς ἐσκέπτετο τὴν σκοτεινὴν του μοῖραν,
Τοσοῦτον γρόνον τῆς μητρός ἡ ἀτιμία ἦτον,
Κ' ἐβρίβη ἤδη ἔρμην εἰς τῆς ζωῆς τὴν θύραν.

καὶ πέραν ὕβρεις ἀγνεῖς καὶ στίγμα ἀτιμίας,
Ἐγείρεται πολέμιος, ἀμείλικτος ἡ φύσις,
Οὐδεὶς δεσμὸς τὸ συγκρατεῖ μετὰ τῆς κοινωνίας,
Δὲν ἔχει κἀν νεότητά, δὲν ἔχει ἀναμνήσεις.

Πόσαι ὑπάρχουν Μήδαι ἐντὸς τῆς κοινωνίας
καλύπτουσαι τὰ αἵσχη των μὲ παιδοκτόνον σκότῃ
καὶ τὴν τιμὴν των σώζουσαι διὰ ψυχρᾶς κακίας!
Τί χρησιμεύει ἡ τιμὴ ἂν ἡ στοργὴ ὑπνώττῃ;

καὶ ἤδη τίς θὰ ἀσπασθῇ τὸ δυστυχὲς παιδίον,
καὶ τίς ἐκ τῶν ὁμμάτων του τὸ δάκρυ θὰ σπογγίσῃ;
Ἀφού καρδίᾳ μητρικῇ δὲν ἀγρυπνεῖ πλησίον,
Τίς θ' ἀπωθῇ τὸν θάνατον ἂν αἴφνης προσεγγίσῃ;

καὶ διὰ ποῖον τὸ γλυκὺ μεῖδιμα ἐκείνο
Τοσοῦτον πόνον ἀμοιβῇ πρὸς τὴν καλὴν μητέρα;
Τὸ δυστυχὲς· θὰ βαπτισθῇ ἀώρως ἐν τῷ θρήνῳ,
καὶ ἄνευ τῆς ἀνατολῆς ἐπῆλθεν ἡ ἐσπέρα.

Ἄς ἀποθάνῃ κάλλιον, ἀφού νεκρὸν θὰ κλίνη,
Ὅποταν κρᾶξῃ, μητέρ' μου, χωρὶς ν' ἀποκριθῶσι·
Τὸ εὐθραυστον ἀνδύλλιον, εἰπέτε, τί θὰ γίνη,
Αἰ ρίξαι τοῦ στελέχους του ἐὰν ἀποκοπῶσι;¹

ΥΓΙΕΙΝΗ

ΠΝΙΓΟΜΕΝΩΝ ΘΕΡΑΠΕΙΑ

Ποτὲ δὲν πρέπει ν' ἀπελπιζόμεθα ἐπὶ πνιγμέ-
νου, ἐνόσω δὲν βλέπομεν εἰς αὐτὸν ἐπελθοῦσαν
τὴν νεκρικὴν ἀκαμψίαν τῶν μελῶν, προσέχον-
τες μὴ ἐκλάβωμεν ὡς τοιαύτην τὴν νευρικὴν
συστολὴν.

Ἀλλὰ πῶς διακρίνονται ταῦτα;

Διακρίνονται ἀλανθᾶστως. Διάνοιξον διὰ βίας
τὸ στόμα ἀνθρώπου πνιγμένου, εἰς ὃν ἐπῆλθεν

1. Δ. Παπαρηγόπουλος.

ἡ νεκρική ἀκαμψία, καὶ θά μείνῃ ἀνοικτόν. Διάνοιζον διὰ βίας τὸ στόμα ἀνθρώπου, εἰς τὸν ἐπὶ ἤλθε μόνον ἡ νευρική συστολή· ἅμα ἀφαιρεθέντος ἀπὸ τῶν ὁδόντων αὐτοῦ τοῦ ἐργαλείου δι' οὗ διηνοίχθησαν, οἱ ὁδόντες πάλιν θὰ κλεισθῶσι.

Κατὰ τινες, τὰ προφανῆ συμπτώματα τῶν ὑπὸ ἀσφυξίας ἀποθανόντων εἶνε τὰ ἐπόμενα. Ἡ ἀναπνοὴ καὶ τῆς καρδίας ἡ λειτουργία παύουσιν ὅλως διόλου· τὰ βλέφαρα ἡμικλείονται· αἱ κόραι τῶν ὀμμάτων πλατύνονται· αἱ σιαγόνες συσφίγγονται· οἱ δάκτυλοι ἡμισυστέλλονται· ἡ γλῶσσα πλησιάζει πρὸς τὰ χεῖλη καὶ πληροῦται αὐτὴ τε καὶ οἱ ῥόθωνες ὑπὸ παγετώδους καὶ γλοιώδους τινὸς ὕλης. Ἡ δ' ἐπιφάνεια τοῦ σώματος εἶνε ψυχρὰ καὶ ὠχρά.

Εἰς δημόσιόν τινα κήπον ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὁποίου ἔκειτο δεξαμενὴ πολλοῦ ὕδατος, ἠκούσθησαν αἰφνιδίως φωναὶ ὀξεῖαι· ὅλοι ἐστράφησαν πρὸς αὐτάς ἐπιτοημένοι. Παιδίον πενταετὲς εἶχε πέσει εἰς τὸ ὕδωρ καὶ δυστυχῶς εἶχε πέσει πρὸ δέκα λεπτῶν, καὶ οὐδεὶς εἶχε προσέξει, ἕως οὗ ἔτυχε νὰ διαβῇ τις πλησίον τῆς δεξαμενῆς, ὅστις ἰδὼν τὴν χεῖρα τοῦ παιδίου ἔξω τοῦ ὕδατος, ἔβαλε πρῶτος φωνήν.

Εἶχε πέσει πρὸ δέκα λεπτῶν· ἐδέησε δὲ νὰ διατρεῖξωσιν ἕτερα πέντε ἕως νὰ εὐρεθῇ ξύλον τι μακρὸν, διὰ τοῦ ὁποίου νὰ σύρῳσιν ἔξω τὸ παιδίον· ἰδοὺ λεπτὰ δεκαπέντε ὥς ἔγγιστα.

Ἐν τούτοις, ἕως νὰ ἔλθῃ ἱατρός, τὸν ἔτρεξαν νὰ καλέσωσιν, εὐρέθη ἔκει ἀνθρωπός τις, ὁ ὁποῖος εἶπε καὶ ἐγύμνωσεν τὸ παιδίον, καὶ τὸ ἐτύλιξαν ἐντὸς θερμοῦ ἐφαπλώματος μαλλίνου.

Ἡ ἀναπνοὴ καὶ τῆς καρδίας ἡ λειτουργία ἤσαν ἤδη πεπαυμένα ὅλως διόλου, τὰ βλέφαρα ἡμικλείεσθαι, αἱ κόραι τῶν ὀμμάτων πεπλατυμμένοι, αἱ σιαγόνες συνεσφιγμέναι, οἱ δάκτυλοι ἡμισυνεσταλμένοι, κτλ.

Εἶχεν ἔλθει δὲ καὶ ὁ πατὴρ εἰδοποιηθεὶς, καὶ ἐκράτει τὸ τέκνον του εἰς τὰς ἀγκάλας του ἀπηλπισμένως.

Ἐλεγε μόνον θρηῶν· «Ἐχασα τὸ παιδί μου!· πάγει τὸ παιδί μου!»

Ὁ ἱατρός ἐπρόφθασεν.

Ἐξετάζει, βεβαιοῦται περὶ τῆς συστολῆς τῶν σιαγόνων, καὶ λέγει πρὸς τὸν πατέρα θαρράλως· —Ἀνθάνεσθε· τὸ παιδί δὲν ἀπέθανε!

Καὶ τότε, ἐνῶ ὁ πατὴρ τὸ ἐκράτει ἐν τῷ μέσῳ τῶν θεατῶν, ὁ ἱατρός, καταβαλὼν ὅλην τὴν δύναμιν τῆς εὐρώστου χειρὸς του, κατῴρωθωσε νὰ εἰσάξῃ ἐκ πλαγίου τοῦ στόματος τοῦ παιδίου, ἀπὸ τοῦ κυνόδοντος καὶ μέσθαι, τὸν ἐκ ξύλου πύξου μοχλόν, τὸν πρὸς τοῦτο ἐπιτῆδειον ἐπὶ πνιγμένων.

Τόσον συνεσφιγμένοι ἦσαν οἱ ὁδόντες, ὥστε ἐθραύσθησαν τέσσαρες αὐτῶν ἀνοιγμένου τοῦ στόματος.

Ἦτο μικρὸν τὸ στόμα τοῦ πτωχοῦ παιδίου,

καὶ ὁ ἱατρός δὲν ἠδυνήθη νὰ εἰσάξῃ ἐντὸς αὐτοῦ τὸν διαστολέα (speculum)· εἰσῆξε λοιπὸν μόνον τὸν δάκτυλόν του μετὰ σπόγγου τινὸς προδεδεμένου εἰς τὴν ἄκραν φαλαίνοκοκκάλου, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον εἶχε προσλάβει εὐτυχῶς· ἔπειτα ἔσυρεν ἐπιτηδεῖως πρὸς τὰ ἔξω τὴν γλῶσσαν, καὶ οὕτως ἠνοιχθῇ τὸ ἄνω τοῦ λάρυγγος.

Τὸ παιδίον τότε ἔκαμεν ὀλίγην ἔμεσιν, καὶ συγχρόνως ἔβαλε φωνήν.

Καὶ ὁ ἱατρός, στραφεὶς πρὸς τὸν πατέρα, δακρύοντα ὑπὸ χαρᾶς ἀρρήτου, —Σὺς εἶπα, τῷ λέγει, ὅτι ὁ υἱός σας δὲν ἀπέθανε.

Τοσοῦτος τρόμος εἶχε καταλάβει τὸν πτωχὸν ἐκεῖνον πατέρα, ὥς ἐπῆραν τὸ παιδίον ἀπὸ τῆς ἀγκάλης του, καὶ τὸ μετέφεραν εἰς τὴν οἰκίαν.

Ἐκεῖ ἐξηκολούθησεν ἡ θεραπεία.

Ὁ ἱατρός ἠπλώσε τὸ παιδίον ἐντὸς θερμῶν σκεπασμάτων, καὶ πλησίον του ἔθεσε δύο φιάλης ζέοντος ὕδατος· συγχρόνως δὲ ἄλλοι ἔτριβον δυνατὰ τὰ μέλη του, χεῖρας καὶ πόδας.

Ἐξηκολούθησε δὲ ὁ ἱατρός ν' ἀνοίγῃ ἐκ διαλειμμάτων συνεχῶν τὸ στόμα διὰ τοῦ μοχλοῦ ἐκεῖνου, καὶ, κρατῶν τὴν γλῶσσαν πρὸς τὰ ἔξω, νὰ εὐκολύνῃ οὕτω τὴν εἴσοδον τοῦ ἀέρος εἰς τὰ ὄργανα τῆς ἀναπνοῆς.

Ὡστε ἤρχισε μετ' ὀλίγον νὰ καθίσταται ἐπικισθητὸς ὁ σφυγμός, ὡς καὶ νὰ ἐνδυναμούνται βαθμηδὸν οἱ παλμοὶ τῆς καρδίας· ἀλλὰ μόλις μετὰ μιᾶς καὶ ἡμισεῖας ὥρας τοιαύτας ἀδιαλείπτους προσπαθείας ἠδυνήθησαν νὰ παραιτήσῳσι τὸ παιδίον ἥσυχον, βέβαιοι ὅτι ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ζωὴν.

Ὅταν οἱ γείτονες τὸ εἶδον εἰς τὴν θύραν τῆς οἰκίας του ἔβαλον φωνὰς θαυμασμοῦ καὶ ἐγκαρδίου χαρᾶς.

Ἐζῆσε λοιπὸν, καίτοι εἶχε μείνει δεκαπέντε λεπτὰ ὑπὸ τὸ ὕδωρ!

Ἐγράψαμεν ταῦτα ὅπως, καὶ ἄνευ ἱατροῦ, γινώσκει ἕκαστος τί νὰ πράττῃ πρὸς βοήθειαν ἀνθρώπου ἐκπνεύσαντος ὑπὸ ἀσφυξίας.¹

Πολλοὶ τῶν ἀσφυκτούντων, νεκροὶ ἐκλαμβανόμενοι, διάκεινται εἰς ἀπλὴν λειποθυμίαν· ὅτε πρόκειται νὰ ἐπαναγάγωμεν εἰς τὸ ζῆν ἀνθρώπον πνιγέντα δὲν πρέπει ν' ἀποκάμωμεν βοήθουντες αὐτόν, οὐδὲ ν' ἀποβάλωμεν τὴν ὑπὲρ αὐτοῦ ἐλπίδα διότι ἔμεινε δεκαπέντε ἢ εἴκοσι λεπτὰ, ἢ καὶ μίαν ὥραν ἐντὸς τοῦ ὕδατος.²

1. Ὁ Ἀλφόνσος Κάρρ, ἐν τῇ εὐφρεί του πραγματεῖᾳ «Προλήψεις καὶ πλάναι τοῦ λαοῦ» ἐπιγραφομένη, καὶ ἥς μετὰ φρασιν ἐδημοσίευσεν ἡ Ἐστία (ἀριθμ. 11), λέγει περὶ τῶν πνιγμένων· «Καλίστη συνήθεια ὑπάρχει ν' ἀνασκηδόνουν τὸν πνιγμένον ἀπὸ τὰ ποδάρια διὰ νὰ ἀποβάλῃ ὅσον νερὸν ἔπιεν! Ὁ πνιγμένος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οὐτε τρία ποτῆρια νεροῦ ἔγει εἰς τὸν στόμαχόν του· πρέπει νὰ χαλαρώσωμεν τὰ φορέματά του, νὰ τὸν ἐξαπλώσωμεν ἀνάσκελα, μὲ τὴν κεφαλὴν ὀλίγον ὑψωμένην καὶ κλίνουσαν εἰς τὰ πλάγια, νὰ τοῖψωμεν τὸ στήθος, τὴν κοιλίαν καὶ τὰς κνήμας του μὲ μάλλινον ὑφασμα, καὶ νὰ προσκαλέσωμεν ἱατρὸν.»

2. Ἐρανισθ. ἐκ τῶν Μυρτίων Ὁσων.